

A photograph of two young women in a park setting with trees showing autumn foliage. One woman is sitting on a low concrete wall, wearing a black t-shirt and dark pants, with her legs crossed. The other woman is standing next to her, wearing a plaid shirt and dark pants. A red car is visible in the background on the left. There are white rectangular boxes in the top left and bottom right corners of the image.

EN MUSIKSKOLE I DANMARK
SKOLEN HVOR DE SMÅ SYNGER
ALLE KAN LÆRE AT SYNGE
10 SKARPE TIL KULTURMINISTEREN
FRIDA OG ANNE MARGRETHE DAHL

Glædelig Jul!
fra Wilhelm Hansen
Musikforlag

**Se flere gode
juletilbud på
webshop.ewh.dk**

Tilbuddene gælder kun ved
henvendelse direkte til forlaget

Rundt om træet

Teksthæfte kr. 19,00
Melodihæfte kr. 24,00

Her finder du julens mest elskede sange i handy formater, så du med teksthæftet i hånden kan klare adskillige omgange omkring træet. Det korresponderende melodihæfte indeholder becifret melodilinie med underlagt tekst, så familiens musikalske medlemmer kan traktere klaver eller guitar.

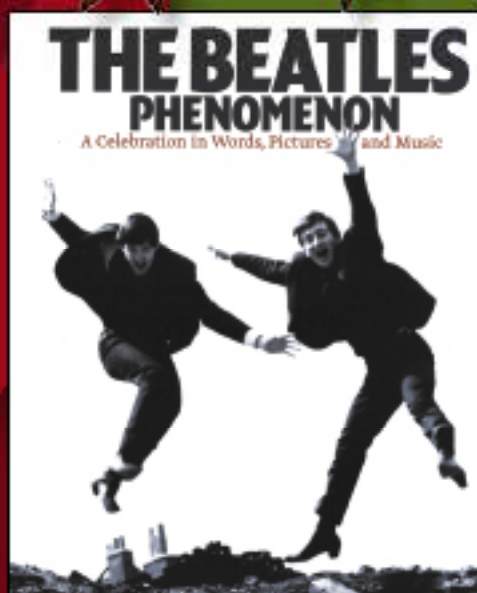

Julesangbogen

Vejl. pris kr. 188,00
TILBUD kr. 159,80

Alle de bedste af julens sange samlet i en praktisk bog, der ikke klapper sammen på klaveret.

Melodi med becifring.
Spiralryg

THE BEATLES PHENOMENON

- A Celebration in Words, Pictures and Music
Vejl. pris kr. 332,00

493 sider spækket med 240 sjældne sort/hvid- og farvebilleder, anekdoter, citater og 100 sange (becifret melodi med guitartabulatur) placeret kronologisk i forhold til det øvrige materiale.

Der er her tale om en skelsættende udgivelse, der på enestående vis sætter den berømte gruppes musik og øvrige gøren og laden i et helt nyt perspektiv. Den helt oplagte julegave til Beatles-fans og alle andre, som interesserer sig for musik og gode bøger.

**SPAR
99,-**

Toner fra Filmen

Vejl. pris kr. 228,00
TILBUD kr. 129,00

Danske film har gennem mere 75 år budt på sange, der fortjener at blive husket, spillet og sunget. Mange af dem er blevet folkekære evergreens. TONER fra FILMEN rummer med sit tværsnit på 100 sange svaret på hvorfor.

Ulla Hjorth Nielsen giver hver sang et ord med på vejen og placerer den i en filmhistorisk/musikalsk sammenhæng.

2009 – DAM i ny skikkelse

og med et ridderslag fra Kunstrådets musikudvalg

De seneste måneder har bestyrelsen arbejdet intenst på at skabe rammerne for et nyt DAM. Fra 2009 nedlægges nemlig de to paraplyorganisationer DAKU (for korenes landsorganisationer) og DAMU (for orkestrenes ditto), så strukturen bliver mere enkel.

Med beslutningen ændres den hidtidige "forlovelse" til et mere bindende forhold, hvor den fælles overordnede ledelse får ansvaret for udviklingen af såvel de musiske rammer som den økonomiske og organisatoriske udvikling.

Kunstrådets musikudvalg har fulgt og bifaldet denne udvikling og på det seneste tilbudt DAM at få status som "genreorganisation" i Kunstrådets regi. Denne overskrift betyder, at DAM får en 4-årig kontrakt med en bevillingsramme, der muliggør mere langsigtede dispositioner i modsætning til nu, hvor alt er bundet op til det enkelte finansår. Det skal understreges, at en 4-årig aftale kunne omfatte DAM centralt. Landsorganisationernes "autonomi" berøres ikke.

I skrivende stund afventer vi et kontraktudkast, hvor muligheder og betingelser er nærmere defineret – men vi tror på, at det giver os flere fordele.

Lige nu betyder tilbudet, at vi bliver selvejende. Landssekretariatet og Konsulenttjenesten har hidtil været en slags institutioner underlagt Kunstrådet, men dette ændres fra 2009, hvor DAM får hele ansvaret og dertil svarende bevillinger.

Kun 5 andre musikforbund har status som genreorganisation. De er alle organisationer for professionelle musikere, så det musikfaglige udvalgs tilbud opfatter vi i DAM's ledelse som

et ridderslag. Og det forpligter os selvfølgelig til at bruge endnu flere kræfter på at placere DAM som omdrejningspunkt for endnu flere dygtige amatørmusikere og til at støtte den musikalske udvikling i kor og orkestre.

DAM har også taget det første skridt mod en enhedsorganisation for hele amatørmusikken, og det er et mål som vore kolleger indenfor amatørmusikken er enige med os i, ligesom vores politiske samarbejdspartnere ønsker det.

Jeg er sikker på, amatørmusikken med musikudvalgets støtte står ved den vej, der fører til bred anerkendelse af musikkens betydning for alle mennesker. Det er en placering, som idrætten hidtil har haft monopol på. Ingen tvivl om idrættens store betydning for menneskelig udvikling og sundhed. Men musikens betydning er i de seneste år blevet genstand for forskning bl.a. indenfor hjerneforskningen.

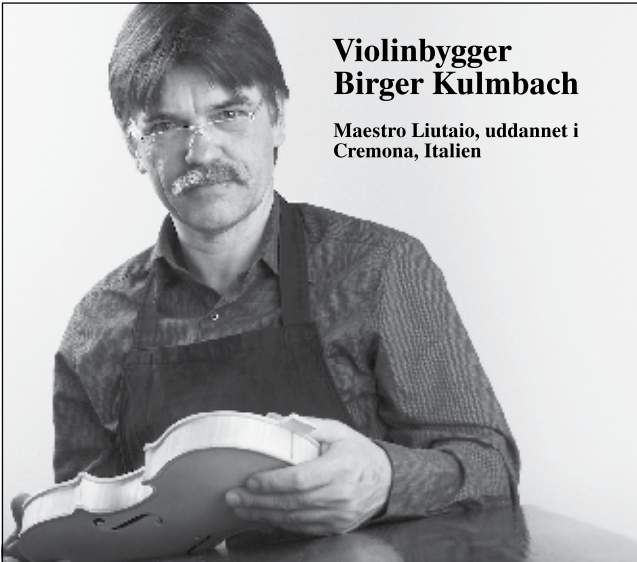
Musik kan bevæge – også uden at man rører sig. Alt det som – specielt den klassiske – musik kan gøre ved vore følelser, stimulerer ligesom muskelaktivitet de såkaldte "kognitive" funktioner. Det er bl. a. konstateret, at kapaciteten af arbejdshukommelsen øges, når man hører klassisk musik ("Mozart-effekten").

I en kommende artikel vil vi gå nærmere ind på dette fænomen, som ikke er så udbredt og anerkendt, som det fortjener. Men lige nu vil jeg opfordre alle vore medlemmer til at fortsætte de musikalske udfordringer – og måske nu også med tanken om, at gevinsten er større end tidligere erkendt.

Tak for et dejligt musikalsk 2008 og på genhør i 2009.

Poul Svanberg

**Violinbygger
Birger Kulmbach**

Maestro Liutaio, uddannet i
Cremona, Italien

Nybygning af violin, bratsch og cello
Salg af strygeinstrumenter og tilbehør
Alle reparationer udføres

Butik & værksted:
Lavendelstræde 10, 1462 København K,
Tlf. 33 16 40 80 Fax: 45 88 70 24
www.violinbygger.com , e-mail: bk@violinbygger.com

DARK

Musikskolen der swinger

- 3-årig musikpædagogisk forløb
- Konservatorieforberedende
- Enkelt fag
- Aftenskole
- Børneskole

Studiestart: Februar 2009

Undervisningssted:
Strandlodsvej 6 2300 Kbh. S

Rekvirer materiale:
Tlf. 32 96 86 43 eller www.darkmusik.dk

Godkendt som aktiverings- og uddannelsesstilbud

Medlemsblad for
DANSK AMATØRMUSIK – DAM
Landssekretariatet, Rosenkrantzgade 31,3.
8000 Århus C, tlf. 8619 8099

UDGIVER
Dansk Amatørmusik

REDAKTION
Karina Dybro Hansen (redaktør)
Lau Michelsen, Thomas Hvaldt
Poul Svanberg (ansvarshavende)

ANNONCER
Rosendahls Bogtrykkeri A/S, Oddesundvej 1, 6715 Esbjerg N
Tlf. 7610 1112, fax 7610 1122
Kontakt: Anne-Marie Christensen
Dir. tlf. 7610 1136, amc@rosendahls.dk

DEADLINE: 3. FEBRUAR 2009
Indlæg sendes til Karina Dybro Hansen,
Vesterbrogade 80, 4. sal, 1620 København V
Tlf. 2926 8965, redaktion@karinas.dk

LAYOUT OG TRYK
Rosendahls Bogtrykkeri A/S

Henvendelse vedrørende leveringen af DAM bladet (*skift af kontaktperson, adresseændring*) til Landssekretariatet for Dansk Amatørmusik tlf: 8619 809, www.danskamatormusik.dk

ABONNEMENT
Abonnement tegnes for et kalenderår af gangen. Henvendelse om abonnement på DAM bladet kan ske til Susanne Skødt, Landssekretariatet for Dansk Amatørmusik, tlf. 8619 8099, sus@danskamatormusik.dk, pris: 25 kr. pr. blad.

Redaktionen påtager sig intet ansvar for manuskripter og materiale, der indsendes uopfordret. Artikler eller dele deraf, må kun offentliggøres med redaktionens skriftlige samtykke.

OPLAG
25.000

ISSN: 1902-5742

Indhold

Lederen.....	side 3
En musikskole i Danmark.....	side 5
Brevveksling.....	side 8
Skolen hvor de små synger.....	side 9
Spørgehjørnet.....	side 13
Alle kan lære at synge.....	side 14
Amatørmusikkonsulentens klumme.....	side 16
10 Skarpe.....	side 17
Frida og Kanonen.....	side 18
Ny visioner og strategi for SAMNAM.....	side 20

DKF, DAHOF og DO.....	side 23
Kor72.....	side 24
DAO.....	side 29
DABU.....	side 41
DSO.....	side 43
DAOS.....	side 44
SYNG.....	side 46
DSF.....	side 49

Forsidefoto: Freja Johansen og Ditte Christensen fra Klostermarksskolen. Se "Skolen hvor de små synger" side 9

SYNG

Formand Torstein Danielsen
Redaktør: PR-udvalg
syng@kor72u.dk · www.kor72u.dk
Deadline for stof til Kor72U: 26. januar 2009

DASOM

Formand Yrsa Mortensen
yrsa.mortensen@stofanet.dk
www.dasom.dk

FUK

Formand Marianne Christiansen
sekretaer@fuk.dk
www.fuk.dk

DKL

Danske Korledere
Formand Jesper Grove Jørgensen
grove_jorgensen@post.tele.dk
www.danskekorledere.dk

Danske Korledere

DKF

Formand Jens Fredborg
[ffj@nth.dk](mailto:fjf@nth.dk)
www.dkf.amatormusik.dk

DAHOF

Formand Martin Goral Krogh
martin.goral.krogh@skolekom.dk
www.dahof.dk

DO

Formand Steen Finsen
formand@danskeorkesterdirigenter.dk
www.danskeorkesterdirigenter.dk

Danske Orkesterdirigenter

DAO

Redaktion
thovaldt@mail.dk · www.daonet.dk
Deadline for stof til DAO: 2. februar 2009

Kor 72

Redaktør Gertie Sjøen
gsjoen@yahoo.dk · www.kor72.dk
Deadline for stof til kor72: 18. januar 2009

Kor72

DSO

Redaktør Per Graversgaard
per.graversgaard@teliamail.dk
Deadline for stof til DSO: 26. januar 2009

DSO

DAOS

Formand Flemming Sarroe
Redaktør Jytte Steffensen
je@steffensen.mail.dk
www.daos.amatormusik.dk
Deadline for stof til DAOS: 30. januar 2009

DAFO

Redaktør Maria Ohrt-Nissen
mariaorht@mail.dk · www.folkekor.dk
Deadline for stof til DAFO: 26. januar 2009

DANSKE FOLKEKOR

DSF

Redaktør Louis Kühl
louis@kuhl.dk
Deadline for stof til DSF: 23. januar 2009

DABU

Redaktør Ulla Jerg
jerg.esbjerg@vip.cybercity.dk
Deadline for stof til DABU: 18. januar 2009

En musikskole i Danmark

Med den nylige kommunalreform har det danske landkort fået et nyt ansigt. Gamle kommunegrænser er blevet flyttet og fjernet, og den store omrokering har betydet ophævelsen af skel og sammensmeltningen af institutioner. En make-over der også ganske selvfølgelig har fået betydning på musikskoleområdet. I den opdaterede Hjørring Kommune er fire musikskoler blevet lagt sammen til én - Hjørring Musiske Skole. Christian Larsen, lederen af den "nye" skole, deler af sine erfaringer med sammenlægningen, som har vist sig positiv. Men som også har givet sig udslag i nogle rodede konsekvenser for den nordjyske MGK-undervisning.

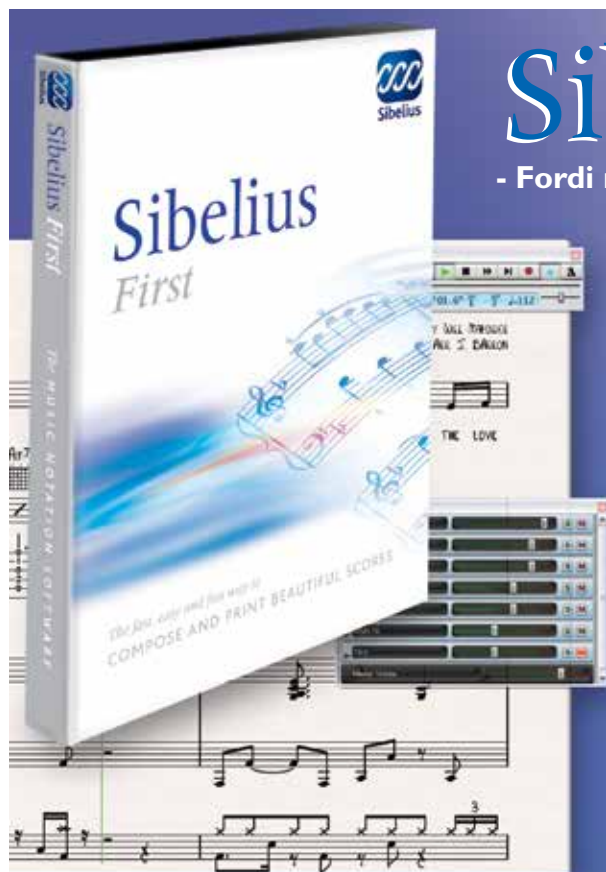
Af Karina Dybro Hansen og Thomas Hovaldt

I udgangspunktet er det ikke svært at forstå, hvordan en sådan omstrukturering kan være givende – i kraft af et større lærerkorps, en større elevmasse, en fyldigere platform at basere det kreative arbejde på. Dog åbner det også for udfordringer, blandt andet i ledelsesmæssige henseender. For hvordan udarbejder man en struktur, der tager hensyn til de arbejds gange og den kultur; der, er etableret og gennemarbejdet på de enkelte skoler?

Integrationen

Musikskolerne i de fire tidligere kommuner i Nordjylland, Hirtshals, Sindal, Hjørring og Vrå, har løst opgaven på forbillig vis. Igennem et solidt og rummeligt forarbejde er det lykkedes at få etableret en ny musik skole, som fungerer. Blandt andet ved hjælp af en "kaffeklub", som Christian Larsen kalder den, et forum der forud for den reelle sammenlægning arbejdede med opgaven på et mere uformelt grundlag. Om kaffeklubbens indhold fortæller han: *Da jeg kom til i 2004, (som leder af Hjørring Musikskole, red.) var man allerede begyndt at lægge skolerne sammen. I hvert fald i ånden, man mødtes i en såkaldt kaffeklub. Og det er godt at mødes, så man når at føle hinanden på tænderne, inden man ligesom bliver forlovet og flytter sammen. Men også få defineret hvad det er for nogle værdier, der er vigtige at tage med ind i den nye musikskole. Både værdier, holdninger til pædagogik, til det at have elever og til at have en skole. Og også helt praktisk de gode ideer vi hver især havde dyrket til et højt niveau. Vi kom godt ind i det med den proces, og synes, at vi har fået det bedste fra alle fire med i den nye musikskole, som er organiseret som en på én gang central og decentral musikskole.*

Organiseringen i både centralt og decentralt format er en struktur, der udspringer af de tidligere musikskolestrukturer i kommunerne, hvor skolerne Hirtshals og Sindal var udsprun-

Sibelius First

- Fordi musik er mere end noder

Har du behov for at skrive noder - men vil du i virkeligheden hellere bare spille på dit instrument?

- Så er **Sibelius First** nodeprogrammet du har ventet på:

Her får du en række "idiotsikre" skabeloner og funktioner, så du super-let kan producere dine noder: enkeltstemmer såvel som guitar tablatur og komplette partiturer.

Spil musikken på dit (MIDI) instrument – eller "skriv" på dit tastatur - tilføj tekst efter behov – og glæd dig så over det færdige resultat.

Sibelius First er den korteste vej fra musik til noder. Og så er det billigt: **Kun 985,- vejl. inkl. moms.**

Bestil **Sibelius First**
på tlf. 70 20 90 99 eller
www.cyberfarm.dk

get af det gamle paragraf 3, stykke 3 – undervisning og mestendels forankret i folkeskolerne. I Hjørring og Vrå er skolerne udsprunget af, at en musiker er kommet til byen og har etableret en centralt beliggende musikskole. I Christian Larsens optik har hver model sine styrker: *“De decentrale skoler har selvfølgelig haft nærheden i forhold til eleverne, kendskabet til den enkelte elev og de potentialer, der ligger. En musiklærer møder jo børnene på en helt anden måde, og det kendskab har man kunnet udnytte til at få en stor opbakning. Én af de gamle folkeskoler i Hirtshals kommune havde en tilslutningsprocent på 110 %, hvilket vil sige at hvert barn i gennemsnit gik til 1,1 aktivitet i den gamle Hirtshals musiske skole. Fordelen ved de centrale skoler har været, at man i højere grad har kunnet etablere et fagligt miljø, som både styrkede det kollegiale, men også i langt højere grad har kunnet tilbyde talenterne at møde hinanden. Som det ser ud nu, er vil til stede decentralt på samtlige folkeskoler med lærere herfra. Lærerkorpset er sluttet sammen i en stor pulje, og på samtlige folkeskoler har vi en eller anden form for undervisning. Nogle steder er det kun forskoleundervisning, men mange steder er det også instrumentundervisning i et eller andet ladsiggørigt omfang. Der er en koordinator på alle folkeskoler, hvilket typisk vil sige en folkeskolelærer, som er ansat til at varetage kontakten med folkeskolen på vores vegne. Vi har altså et netværk, som betyder, at alle har en tilgængelig musikskole i hverdagen. De skal for eksempel ikke ud og køre i bus for at få undervisning. Det er den grundlæggende struktur. Så har vi bevaret de fire gamle musikskoler, som det vi kalder centre. De har en men tal dimension, på den måde at de skal være dynamoer eller igangsættere i forhold til at have et aktivt, udøvende musikliv. Og det betyder selvfølgelig også, at der er sammenspil på centrene, vi tilbyder på alle sammen et instrumentaltundervisningstilbud i et eller andet omfang. Hjørring er på en sådan måde, at det eksklusive her er, at administrationen og ledelsen sidder her. Og vores talentlinje og MGK, så længe det var der, var samlet herinde.*

Helt praktisk er der altså tale om en meget stor musikskole med over hundrede lærere, et par tusind cpr-elever, endnu flere aktivitetselever, foruden orkestre og så videre. Hjørring Musiske skole fungerer som paraplyorganisation for størstedelen af kor og orkestre i området. Og det er en stor størrelse at rumme, både organisatorisk med de forskelligheder der er, men også rent geografisk, hvor der er langt fra den ene ende til den anden. Christian Larsen understreger at det har været en god og givtig proces især i forhold til den nye ledelsesstruktur: *“Der var fire ledere, der skulle blive til et lederteam, og øvelsen har gået på, at vi hver især skulle føle en gevinst ved det. Vi har bevaret en form for en lodret dimension, hvor de gamle ledere i de gamle centre stadig har ansvar for personale, for lokaler og så videre. Og medarbejderne ved hvem de skal referere til. Derudover har vi en vandret dimension og har gjort meget ud af, at mindst 60 % af vores ledelsesindsats skulle ligge i dette*

vandrette plan. Det handler om temaer på tværs af centrene, for eksempel et tema der hedder udvikling af samarbejde med folkeskolerne, det kan være sammenspil, voksenundervisning. Altså temaer som hver af de ledere der indgår i teamet får ansvaret for, men et udvidet ansvar, en udvidet kompetence. Det vil sige, at selvom jeg står “øverst” og har et team af ledere, så bliver ansvaret uddelegeret 100 %, når vi arbejder på tværs, og jeg spiller en underordnet rolle. Sådan at vi hver især føler, at vi har fået det gode med og har vundet noget for nu er vi en stor skole der kan mange flere ting, end vi hver især kunne før. Og det oplever vi også konkret. Alt i alt er der mere tilbage til udvikling, hvilket er sjovt.

Tabet

Så vidt er sammenlægningen af musikskolerne i det nordvestlige Vendsyssel en solstrålehistorie. En varm og givende slutning på historien om den nye danske struktur, men desværre har de ikke fået lov til at leve lykkeligt til deres dages ende i Hjørring. For der skete noget uforudset og besynderligt som en konsekvens af reformen. MGK på Hjørring Musiske Skole blev pludseligt, og uden tydelige begrundelser, sløjft. Der har været udbudt MGK-undervisning i Nordjylland siden 1987, mere specifikt i Hjørring og Ålborg. To selvstændige MGK'er, som var nogle af de første af slagsen. Selvstændige i den henseende, at der har været tale om separate økonomier, forskellige linjer i forhold til pædagogik og strategisk talentudvikling, amts tilskud der blev fordelt i to og deslige. Dog med den sammenknytning at statstilskuddet hele tiden er blevet givet som én pose penge – til Nordjylland. En pose penge der blev sendt til Ålborg med instruks om at aflevere halvdelen til Hjørring. En struktur der hidtil har fungeret fint. Men overgangen til den nye kommunalreform har haft alvorlige konsekvenser for MGK i Hjørring. Som Christian Larsen beskriver det: *“Der sker det, at staten trækker alle kommunale og amtslige midler hjem, fordi man vil sikre, at de også fremover vil være tilgængelige ved talentudvikling og så videre. Vi spørger i den anledning, om der vil ske strukturelle ændringer og får at vide, at det gør der ikke. Vi får endda at vide at der sker ikke noget de næste 5 – 7 år, fordi det vil man ikke pille ved”.*

Men på trods af løftet står MGK i Hjørring alligevel pludseligt uden midler. De penge, der tidligere er blevet fordelt i to og videreformidlet, er strandet hos Ålborgs MGK. Og det er ikke kun de statslige midler, men også de amtslige og kommunale midler der gik tilbage til staten, som man har besluttet at beholde i Ålborg.

Vi troede først, det var en misforståelse men vi må konstatere, at det er sådan, situationen er nu. Vi får ingen penge her til MGK. Vi har selvfølgelig undret os over beslutningen og efterspurgt dokumentation, som ikke har kunnet fremskaffes, og det er uklart, om der egentlig er tale om en beslutning. Hvis det var sådan, at vi leverede dårlige resultater,

Christian Larsen har været leder af Hjørring Musiske Skole siden 2004. Han er uddannet musiker og civilingeniør, oprindeligt uddannet som klassisk klarinettist fra Det Kgl. Danske Musikkonservatorium og var fastansat i Aalborg Symfoniorkester i mere end 20 år. Sideløbende med sin musikalske karriere har han taget en uddannelse som civilingeniør i planlægning (Aalborg Universitets Center) og efterfølgende arbejdet som selvstændig rådgivende ingeniør. Han foretog sit karriereskift i 2003 på grund af høreskade, men optræder stadig som kammermusiker

kunne man måske diskutere forholdene, men elever fra Hjørring Musiske Skole har taget mere end halvdelen af førstepriserne ved de amtslige konkurrencer her i Nordjylland. Og det skal ses i forhold til, at vi kun er halvt så store som Ålborg, og at der er alle de andre kommuner imellem. Så det er ikke sådan, at vi står tilbage i forhold til resultater. Sådan som billedet ser ud, er det en ren skrivebordsbeslutning i København, som ikke har været gjort til genstand for en egentlig diskussion – vi er ikke blevet spurgt. På ministeriets hjemmeside kan man se, hvordan forretningsordenen er for det gamle musikråd og for det nye musikfaglige udvalg, og der er nogle formelle krav til beslutningen, som i hvert fald ikke er opfyldt. Samtidig er pladserne i Nordjylland samlet blevet skåret ned fra 2 gange 20 til 35. Der er måske ikke så mange ansøgninger her, som i København i forhold til udbuddet af pladser, men det er ikke ensbetydende med at der ikke er kvalificerede ansøgere. Det er der, og når de er færdige, bliver de optaget på konservatorierne endda med rigtig fine karakterer. Tanken med MGK var jo netop at etablere et statsautoriseret talentudviklingssted, som kunne tiltrække gode lærerkræfter, så man i ikke-konservatoriebyer havde et tilbud om kvalificeret undervisning. Det kan sagtens skaffes i konservatoriebyer, fordi man der ofte har et symfoniorkester, en etableret rytmisk scene og så videre, der kan levere lærerkræfter på det rigtige niveau. Det har man ikke herude i provinsen.” siger Christian Larsen.

MGK har længe været en tungtvejende del af Hjørring Musiskoles identitet. Det har eksisteret i mange år og med stor succes, så tabet er, udover at det er forvirrende i sit grundlag, også smerteligt rent følelsesmæssigt. Og potentielt ødelæggende for det kulturelle liv deroppe i det nordligste hjørne, mener Christian Larsen. “Det er bittert for os at opleve det. Der ligger blandt andet et prestigetab i det, og det har selvfølgelig en betydning, for det har noget at gøre med vores attraktionsværdi. Det, der kan bekymre mig, er at hvis man fastholder, at man vil skære ned på MGKpladserne i Nordjylland, og det skal betyde, at der ikke er noget selvstændigt MGK i Hjørring, så bliver det svært at fastholde de lærerkræfter, vi har heroppe. Og hermed mener jeg de lærere og professionelle musikere, som rejser langt for at undervise en lille håndfuld meget talentfulde unge mennesker. Alle vores lærere er dygtige, men med den specifikke type undervisning kræver det en speciel profil på læreren. Vi har troet indtil for ganske nyligt, at det skulle lykkes at få reddet alle stumperne, at alle de ele-

ver der havde fået tilsagn kunne få lov at begynde på MGK, men vi må nu konstatere, at det er faldet på gulvet. Hvilket vil sige, at af de 20 elever, som skulle starte her, er der kun 8, der egentlig går fuldtid heroppe, og yderligere fem som har nogle fag og resten i Ålborg.

Visioner

I sidste ende er MGK-undervisningen, hvor identitetsbærende og afgørende den end er, ikke det endelige udsagn om Hjørring Musiske Skole. Den væsentligste del af fortællingen handler om en frugtbar sammenlægning af tidligere skoler, der har fostret ideer og kreativitet, og som fungerer. Og med en ledelse der ikke står stille, men som tænker positivt og fremadrettet.

Det ideelle i min forestillingsverden, er at der var ressourcer til, at man kunne begynde på et hvilket som helst tidspunkt af året. At der var mulighed for tilgang, når lysten opstår. Og så selvfølgelig med et tilbud der i pædagogik, metode og genrevalg og så videre hele tiden er nøje tilpasset den enkelte elev. At man kunne tænke i mere differentierede tilbud” siger Christian Larsen om fremtiden. En fremtid der er solidt funderet i den model, som er resultatet af sammenlægningen af forskellige musikskoletraditioner, som Christian Larsen fremhæver som særligt givende;

“Især den tradition vi har taget med ind fra Hirtshals og Sindal, hvor de havde den meget tætte integration med folkeskolerne, det er noget, der har smittet af på alle skoler nu her. Vi har haft forskellige projekter, hvor vi har arbejdet sammen med folkeskolens musiklærere, fordi vi oplever en meget stor interesse, der er en efterspørgsel efter nye værktøjer, inspiration og så videre. Det tror jeg er vejen frem. Fremtiden er et samarbejde”.

For mere information om Hjørring Musiske Skole se www.denmusiske.dk. Se side 8 i dette blad for en korrespondance mellem Hjørrings borgmester, Finn Olesen, og kulturministeren i forbindelse med MGK-sagen.

FAKTA

Kulturministeriet
Kulturminister Carina Christensen
Nybrogade 2
1203 København K

Driftsmidler til Musikalsk Grundkursus i Hjørring

MGK ved Hjørring Musiske Skole er kommet i den uheldige situation, at samarbejdspartneren gennem 20 år, den selvejende institution Aalborg Musikskole, har "besluttet" at tilbageholde Hjørrings andel af MGK-tilskuddet til Nordjylland med virkning fra 1/7 da.

Aalborg Musikskole disponerer dermed ensidigt over statsmidler, som hidtil er blevet delt ligeligt i Nordjylland, og bryder samtidig alle indgåede aftaler og en praksis, der har eksisteret siden starten.

Vi er bekendt med, at Kunstrådets Musikudvalg netop har nedsat en kommission, som skal undersøge, vurdere og komme med anbefalinger på hele MGK-området.

Inden udvalget fremlægger sin redegørelse mener vi, at der bør herske ro på området.

Situationen udgør en akut trussel mod det musikalske talentmiljø nordenfjords, og Hjørring Kommune vil derfor anmode ministeren om hjælp til hurtigst muligt at sikre Hjørring MGK halvdelen af det samlede tilskud til MGK-kurser i Nordjylland, således at en fortsat sikker drift indtil videre kan varetages.

Med venlig hilsen

Finn Olesen
Borgmester

Svarbrevet

"Jeg kan heldigvis oplyse borgmester Finn Olesen om, at tilskuddet til MGK-undervisningen i Hjørring fortsætter. Til glæde og gavn for eleverne og det lokale musikmiljø i Hjørring.

Som kulturminister har jeg ingen indflydelse på fordelingen af tilskuddet til MGK. Det er Kunstrådets Musikudvalg, der fordeler dette tilskud. Rådet har derfor været involveret i sagen, og har oplyst, at der er fundet en løsning på situationen, så tilskuddet til MGK-undervisningen i Hjørring udløses.

Hermed skulle den fortsatte undervisning af MGK-eleverne i Hjørring være sikret. Men det er Kunstrådets Musikudvalg, der skal sikre, at MGK-undervisningen også i fremtiden foregår på et forsvarligt fagligt niveau. Denne vurdering hverken kan eller vil jeg blande mig i.

Med venlig hilsen

Carina Christensen
Kulturminister"

Skolen, hvor de små synger

Af Karina Dybro Hansen

På Klostermarksskolen i Roskilde har de noget helt særligt. De har 2 velfungerende og velbesatte skolekor. I en tid, hvor den slags aktiviteter i folkeskoleregi bliver stadigt mere pressede og dermed sjældne, er det en bedrift i sig selv. Dertil kommer at de pågældende kor har eksisteret, som velfungerende og velbesatte, i mere end 15 år.

Efterskole-aktiviteter er efterhånden en svær størrelse at arbejde med. I undertegnendes barndom var det på det nærmeste en selvfølgelighed, at man blev hængende efter skoletid den ene eller anden dag om ugen, fordi man skulle deltage i et af skolens tilbud. Det være sig kor, teater, gymnastik og så videre. Det er ikke længere helt så meget en selvfølgelighed rundt omkring på folkeskolerne. Og det ikke kun på grund af strukturelle eller kulturelle ændringer i selve folkeskolen, det er også på grund af de myriader af tilbud og muligheder børn og unge mødes med dagligt udenfor folkeskolen. Men i Roskilde er der en skole, hvor gangene stadig runger af børns aktivitet efter skoletid, ganske selvfølgeligt hver tirsdag og torsdag. De dage hvor der er korprøve. Undertegnede drog til Roskilde en tirsdag eftermiddag og havde fornøjelsen af at overvære en dejlig korprøve med det ene af Klostermarksskolens kor (lidt storøjede over tilstedeværelsen af både reporter og fotograf). Og af at kunne komme baggrunden for succesen nærmere, gennem en snak med korenes fundament, de tre involverede lærere.

Fundamentet

Det kræver engagement og energi at etablere og opretholde fritidsaktiviteter af den karakter, som er tilstede på Klostermarksskolen. Og det er lige præcis, hvad de tre lærere, Lis Willumsen, Erna Knudsen og Lærke Becker-Breum har. Det var korleder Lis Willumsen der i sin tid var med til at starte korene, der i udgangspunktet kun var et.

Tingene kom i gang på en lidt sjov måde, som Lis Willumsen siger: "Vi startede tilbage i 90-91, og egentlig handlede det bare om, at jeg pludselig var blevet sat til at skulle undervise i musik. Fra selv at kunne synge og gå til kor så skulle jeg lige pludselig undervise i det. Og så fik jeg de der lærerkurser inde på Lærerhøjskolen. Og tredje år jeg gik derinde, fik jeg et fantastisk korlederkursus med John Høybye og Anne Kristoffersen, og det vendte op og ned på mit liv, eller skoleliv i det hele taget. Og så har det bare kørt positivt i alle de år. 2 år efter fik vi et til kursus hos Høybye og Anne, Forårskoncerten hed det, og det var endnu mere input til os til at komme videre".

Både Lis Willumsen og Erna Knudsen har nydt godt af kurserne på Lærerhøjskolen, en mulighed der desværre ikke længere eksisterer. Lærerhøjskolen har ikke længere den form for tilbud. Et sørgeligt faktum, der gør at den sidst ankomne i

korledergruppen, Lærke Becker-Breum, ikke har de samme muligheder for at blive rustet til korarbejdet på samme måde som sine kolleger. Som Lis Willumsen udtrykker det: "Jeg var ikke godt stillet, hvis ikke jeg havde haft alle de kurser, for det har hjulpet mig enormt meget at være rundt omkring alle de musikfag. Prøv at tænke, jeg har nærmest fået en linjeuddannelse, fordi jeg har været der igennem 10 år, hvor jeg hvert år var inde og få et nyt kursus. Det op-hørte for fem, seks år siden. Og det er alle kurserne. Det var sorgens dag. For det første fordi man har et eller andet forhold til et sted, man er kommet så mange år. For det andet fordi så at sige alle de korledere, jeg møder på DABUs koncerter, har haft John og Anne på korlederkursus, så de har fået alle de her korledere til at fungere. De har uddannet alle korlederne. Og vi aner ikke, hvor vi skal sende Lærke hen netop i forhold til sådan noget med direktion, noget hun rigtig gerne vil. Ideen var også at hvis man skal have med kor at gøre, så skal man ligesom også vide noget om, hvad det hele er".

Der er andre faktorer, der spiller ind for at kunne køre korene så succesfuldt, som tilfældet er på Klostermarksskolen. Eftersom grundlaget for arbejdet er efterskoleaktiviteter, kræver det, at der er ressourcer til de tre lærere. Her er Klostermarksskolens udstyret med en ledelse og skolebestyrelse, der bakker meget op om korene, hvilket betyder meget for de tre lærere. "Vi har gode vilkår i og med at vi er 3 om det, og vi har god opbakning med at tage til stævner, for de koster også penge. Altså både stævneprisen, og så har vi sagt, at hvis det er noget nyt – det er meget

ofte noget nyt der lige er udkommet – så har vi forpligtet os til at købe et klassesæt. Og det er sådan af hensyn til hele arrangementet og dirigenterne” siger Lis Willumsen.

De tre lærere får tilsammen 5 lærertimer om ugen til korarbejdet, og dertil lidt ekstra timer til det, der ligger udover – planlægning, at gå med til koncerter og lignende. Et timeantal der ikke slår til, men som er en præmis, der desværre må accepteres, for som Lis Willumsen udtrykker det: *“Der er ikke noget, der kan fungere, uden at du er en ildsjæl, for du skal kunne give dig selv, og du skal give skolen noget, for det går ikke, at det hele skal måles op i timer, det dur ikke”*.

Ligeledes spiller arrangementer en stor rolle i særdeleshed i forhold til børnenes motivation. Korene deltager fast i DABUs stævner hvert efterår og forår, noget der er en stor glæde og drivkraft for det fortsatte arbejde med korene. *“DABUkoncerterne er også én af drivkræfterne i vores kor, for 2 gange om året har vi de her store koncerter, som mange gange foregår her hos os. Og til foråret er vi enten i Roskildehallen eller et andet kæmpestort sted. Og der er så mange, så vi må dele det i to, så populært er det. Så vi har noget i Køge og Roskilde om foråret. Og så samlet om efteråret”*.

Det har været meget af drivkraften hele vejen. Folk bliver ved med at spørge, hvordan det kan være og vi har selv siddet og talt om det, og det er dels de der stævner, tror jeg, og dels at vores skole bakker enormt meget op omkring alt det her” siger Lis Willumsen.

En anden motivationsfaktor for børnene er at møde nye kræfter og at deltage i musiksammenhænge af høj kvalitet – en anden ting Lis Willumsen understreger i forhold til DABUs til-

bud: *“Det er lækkert, at vi får alle de der kanoner til at komme og være dirigenter, som John Højbye, Michael Bojesen og alle de der. Og det gør altså, at det er noget helt specielt at have kor, og det kan børnene jo også godt mærke. For eksempel er det jo altid et superorkester, der bliver stillet, der bliver ikke gået på kompromis med noget.”*

Egne traditioner

Korene er efterhånden blevet en tradition på Klostermarksskolen og bliver brugt i mange forskellige sammenhænge. Udover de deciderede koncerter, som koret giver, især i forbindelse med det, der er blevet opført på stævner, deltager de også ved arrangementer og receptioner, til fødselsdage på skolen og den slags. Derudover har de deres faste traditioner. De tager ud til plejehjem, synger fast ved en traditionel juletræsfest i Roskilde og laver et særligt populært Luciaoptog. Sidstnævnte er ifølge Erna Knudsen også en af de ting, der gør, at børnene er så interesserede i korene: *“De er ret vilde med at komme til at gå Luciaoptog, og det er også meget højtideligt, sådan som vi laver det i vores festsal om morgenen, når det er mørkt, med to kæmpelange rækker, der kommer gående med lys. Og det er ikke kun Lucia, efter optoget stiller vi begge kor op og præsenterer noget af det, vi har lært i efteråret så det er faktisk meget stemningsfuldt”*.

Der er rift om korenes Luciaoptog, senest har Havnens venner i Roskilde efterspurgt et optog til et arrangement i havnen. Men som Erna Knudsen siger: *“Vi holder lidt igen, for vi har simpelthen ikke tiden til det. Der er så meget her på skolen, og timerne strækker ikke. Alt hvad vi gør ud over de timer, vi har fået tildelt til koret, gør vi gratis”*.

Det er glæden der gør det

Under prøven fik Musikmagasinet lov til at låne to af korets piger til et mini-interview om koret og musik i det hele taget. Freja Johansen og Ditte Christensen går i 9.A på Klostermark Skole. Ditte spiller violin på musikskolen og Freja spiller klaver og går til solosang.

Der er altid i gennemsnit omkring 25-30 elever i hver af de to kor på Klostermarksskolen. Korarbejdet er delt op i Lillekor, som er for 3-4 klasserne, og Storekor som er for 5. klasse og fremefter. Det er rene pigekor, hovedsageligt fordi drengene – som er mere end velkomne – ikke kan håndtere så mange piger i længden og som regel falder fra. Der øves hver tirsdag og torsdag på skolen. Lis Willumsen er korleder og dirigent og næstformand i DABU. Erna Knudsen er akkompagnatør på klaveret. Lærke Becker-Breum fungerer også som akkompagnatør, og er tiltænkt rollen som korleder efter Lis Willumsen engang i fremtiden.

FAKTA

Freja Johansen og Ditte Christensen fra 9.A tegnede et dejligt billede af livet med musikken, og understregede på hver deres måde, hvor vigtig og givende den er i det daglige.

Hvornår startede I i koret?

Freja: Man kan først starte i koret, når man går i 3. klasse, og på det tidspunkt er det en af de største ting man kan, det er meget populært. Så der startede jeg sammen med alle pigerne i min klasse, men året efter holdt stort set alle sammen op undtagen Ditte og jeg og et par andre, de andre faldt fra. Vi har altid været her undtagen i 8. klasse, hvor vi havde timer på samme tidspunkt.

Hvorfor bliver man ved?

Ditte: Det er lidt, fordi Lis er rigtig god til at holde en fast, hun er ikke bange for at komme ned i klassen og sige "kommer du ikke til kor idag"

Er der nogen i klassen, der synes, det er lidt sjovt, at man synger i kor med nogen fra 4. klasse?

Freja: Det har jeg aldrig nogensinde ladet mig gå på af. Jeg elsker at synge, og så var skolekoret lidt min eneste mulighed for at synge med andre end mig selv. Der er ikke nogen, der kommenterer det længere. Det værste er nok til koncerterne, hvor man godt kan høre lidt for det, men det gør ikke noget, fordi det er sjovt.

Ditte: Men når man så har fri fra skole, fordi man synger ved koncerter, er der ikke nogen, der griner.

Hvor går man hen og synger, når man ikke længere kan synge i skolens kor?

Ditte: Musikskolen har også et kor.

Freja: Eller man kan også gå til solosang, det gør jeg for eksempel, men på aftenskolen. Der er rigeligt med muligheder, men når man starter der i 3. klasse, har man ikke lige øjnet de muligheder endnu.

Ditte: Det er heller ikke lige så nemt som skolekor noget af det, fordi skolekor er lige efter skole, og det bliver skræddersyet til os.

Freja: Skolekor er meget for alle. Man behøver ikke at kunne synge for at komme, man skal bare kunne lide det. Men til de andre kor, ved man, at man skal være lidt bedre rustet til det.

Har I tænkt på at finde et andet kor, når I er færdige med skolen?

Freja: Nej, jeg satser på min solosang

Ditte: Jeg ved det ikke, det er noget, jeg finder ud af hen ad vejen.

Freja: Jeg skal på efterskole, og der er der et ekstra fag, der hedder sang, og det skal jeg tage. Så jeg kommer til at synge, og efter det skal jeg jo også synge, men jeg ved ikke, om det bliver kor.

Ditte: Jeg skal på gymnasiet og regner med at tage musik, men andet ved jeg ikke endnu.

Hvad tror I der skal til, for at man fortsætter med musik, også når man ikke længere kan gå på musikskolen for eksempel?

Freja: Min far er lige begyndt at synge, og han startede, da han var omkring 50. Han brugte det som en slags terapi, og det er et meget godt billede på, hvordan man kan se på musik. Man behøver ikke være god til det, man skal bare elske det. Og min far synger stadig. Man behøver jo heller ikke synge eller spille, man kan også bare høre det. Det kommer meget an på ens forhold til det.

Hvad bruger du musik til?

Freja: Alt. Jeg bruger, det når jeg laver lektier, eller når jeg bare sidder derhjemme. Og så synger jeg konstant og spiller klaver, bare jeg ser et klaver, skal jeg spille på det. Musik er min hobby, så det bruger jeg hele tiden.

Ditte: Og noget andet med musik er, at det bare gør bare folk gladere.

Ditte, når nu du spiller violin, så ved du, at noget musik kan være mindre glad eller svært at lære, hvad er det, der gør, at man har lyst til det?

Ditte: Det gør glæden. Tredje gang jeg var til violin, havde det været en lidt dårlig dag, og så mens jeg stod og spillede det der kedelige musik – fordi jeg kun kunne fire toner – at det bare gjorde mig glad. Og i forhold til det der med hvad der kan få folk til at fortsætte med musik, det har også bare noget at gøre med mentaliteten, at så går man ikke til ting, ligesom man gør nu. Det er helt anderledes. Min far spiller trommer, og det er ikke professionelt, men han laver alligevel noget med det, tager ud og spiller. Han spiller sammen med Jens Brygman (bror til Martin og Lars Brygman, red.).

Freja: Det er jo også en måde at være sammen på, altså Ditte og jeg har jo altid været sammen om at synge. Også fordi vi har musik som valgfag sammen. Det gør mig gladere at være sammen med Ditte på den måde, fordi hun er den, jeg kan finde sammen i musikken med, på den måde vi gør.

Det Kongelige Danske Musikkonservatorium byder

VELKOMMEN

TIL VINTERENS KONCERTER

9. december

MESSIAS-SYNG-MED Frans Rasmussen dirigerer

10. og 15. december

MESSIAEN 100 ÅR Orgel- og kammermusik af Olivier Messiaen

Læs mere om kammerkoncerter, orkesterkoncerter og debutkoncerter på www.dkdm.dk

Rosenørns Allé 22 · 1970 Frederiksberg C · T: 7226 7226

Julie, Pernille, Katrine, Sif og Katja fra 6.B synger alle i skolens kor, og Musikmagasinet fik sig en lille sludder med de fem sangfugle efter korprøven. I lige så fin harmoni, som de præsterede til prøven var de enige om at understrege hvor sjovt det er at synge i kor. Fordi det er hyggeligt at være sammen med vennerne, og fordi det bare er dejligt at synge. Og især fordi det er rigtig fantastisk at lave nogle gode koncerter, som folk kan lide.

SPØRGEHJØRNET

Musikalske spørgsmål om stort og småt ved Henrik Sleiborg. Sleiborg er uddannet ved Det Kgl. Danske Musikkonservatorium. Han har bl.a. undervist på Sankt Annæ Gymnasium og DPU. Har de sidste 30 år været ansat i Danmarks Radio, det meste af tiden som producer af klassiske musikoptagelser. Han har produceret omkring 100 cd'er og blev i 2002 nomineret til en Grammy som producer cd'en med Poul Ruders opera Tjenerindens fortælling.

H.C. Lumbye bliver spillet igen og igen og har en masse plade- og cd-udgivelser på samvittigheden, men hvem er Danmarks mest produktive komponist?

Lumbye var ganske rigtigt en produktiv komponist – alene hans arbejde i Tivoli krævede mange nye kompositioner hvert år, og så var han komponisten, der mere end nogen anden kunne skrive finalegalopper til balletter.

En komponist som I. P. E. Hartmann var også rigtig flittig – alene det, at han blev 95 år gammel og komponerede til det sidste, tilkendegiver, at der kom meget fra hans side – og det, at han blev ved med at forny sig til det sidste og fik prædikatet "vidunderolding", giver et billede af hans indsats.

Men Danmarks mest produktive komponist – ja, her bliver vi i den Hartmannske familie, men går frem i tiden til oldebarnet Niels Viggo Bentzon.

Niels Viggo Bentzon blev født 1919 og døde i 2000, og i de godt 80 år, han levede, nåede han at skrive omkring 650 værker inden for de fleste genrer.

Egentlig var han uddannet som pianist og organist. Det at komponere lærte han mere eller mindre sig selv, og han skrev orkesterværker, kammermusikværker, operaer m.m., men særlig for sit eget instrument, klaveret.

Blandt andet skrev han 13 samlinger "Det veltemperede klaver" – efter Johann Sebastian Bachs "Das wohltemperierte Klavier" – hver samling består, som hos Bach, af 24 præludier og fugaer, så blot dette værk består af 624 klaverstykker.

Som musikproducer i DR har jeg mødt Niels Viggo Bentzon ved mange lejligheder både som pianist og komponist. Han ringede altid til mig, når han havde skrevet en ny symfoni i håb om, at vi ville transmittere uropførelsen, hvad vi naturligvis gjorde i mange tilfælde.

Da han havde skrevet sin 20. symfoni, ringede han som sædvanlig og sagde, at nu var det hans sidste symfoni. Jeg kunne ikke lade være med at svare, at det troede jeg ikke rigtig på, hvortil han sagde: "Nå ja, jeg har skitser til de næste 4 symfonier". Han fortalte også, at han syntes, at det var lettere at skrive en symfoni end at stege en flæsketeg, hvilket han havde måttet gøre i julen, da resten af familien var syge.

Han var også en flittig pianist og spillede selvfølgelig især sine egne værker, han malede, skrev artikler og bøger, optrådte i TV og var nok i en periode Danmarks mest kendte komponist.

Selvfølgelig er det ikke alt sammen lige godt, men skal jeg anbefale et par værker, så vil jeg nævne Kammerkonzert for 11 instrumenter, op. 52, Symfoniske variationer, op. 92 og Sekstet for klaver og blæsere, op. 278 (denne sidste findes indspillet med sønnen Nikolaj og Radiosymfoniorkestrets Blæserkvintet, i øvrigt med undertegnede som producer).

Hvis I for eksempel spiller et stykke af Carl Nielsen eller Jacob Gade, betaler DR for det og til hvem? Hvordan hænger det sammen med afdøde komponisters musik?

I Danmark er der en organisation, KODA, som varetager rettighederne for komponister.

KODA er en forkortelse for Komponistrettigheder i Danmark.

KODA repræsenterer danske og internationale ophavsrettigheder for komponister, sangskrivere og musikforlag, når musik spilles offentligt i Danmark, Grønland og Færøerne.

Dvs. der skal betales en afgift til KODA, når der sendes musik i bl. a. i DR, eller som KODA selv skriver:

Virksomheder, der har musik på kontoret, restauranter, der spiller cd, radio eller har en pianist, der spiller hyggemusik, disko, klubber, foreninger og byfest-arrangører, og det er DR, TV2, lokalradioer mv.

Groft sagt betales der afgift til og med 70 år efter komponistens død – Carl Nielsen døde i 1931 og Jakob Gade i 1963.

13. - 22. marts 2009

Aalborg opera festival

Prøv f.eks. "A night at the soap opera" i cafeen på Aalborg Teater. De synger ved bordene.

Glæd dig
AALBORG.DK

HVERT ÅR I MARTS
www.aalborgoperafestival.dk

Alle kan lære at synge

Alle børn kan lære at synge, lyder filosofien på Videncenter for Unge Stemmer. "Det handler om at skabe et frit miljø med leg og sangglæde," siger centrets leder, Mads Bille. I marts 2009 sætter Videncentret fokus på de yngste sangere, på sangglæde og på korudvikling ved årets MasterClass i Unge Stemmer

Af Malene Wichmann

At bevare den umiddelbare sangglæde er noget af det vigtigste, for at børn kan lære at synge, mener Mads Bille, der er leder af Videncenter for Unge Stemmer i Herning.

"Børn skal have lov at fortsætte deres leg ind i sangen. Og i sådan et frit miljø med god undervisning tror vi på, at alle børn kan lære at synge," siger han.

Margrete Enevold, der er docent i sangpædagogik på Det Kgl. Danske Musikkonservatorium, er enig med Mads Bille.

"Alle børn kan naturligvis ikke udvikle sig til solister eller professionelle sangere. Langt de fleste kan imidlertid nå utroligt langt – så de har stor glæde af at synge og gør god fyldest i et kor," mener hun.

Margrete Enevold stod i 25 år i spidsen for Det Kgl. Danske Musikkonservatoriums Børnekor. Her var der ingen optagelsesprøve for de yngste korsangere, men gennem alle årene har hun oplevet, at børnene udviklede sig utroligt meget i løbet af et par år i 'Spirekoret', og at langt de fleste klarede optagelsesprøven til Børnekorets 'Store Kor'.

Spirekor i fokus

Arbejdet med korlivets yngste i 'Spirekorene' fra 6 år og op bliver et af omdrejningspunkterne ved Videncentrets MasterClass i Unge Stemmer i marts 2009.

MasterClass'en er en årligt tilbagevendende begivenhed for korsangere, sanglærere, korledere, musikere og studerende. I løbet af weekenden bliver der undervist på alle niveauer. Men årets fokus vil ligge på nybegyndere. Og ikke mindst på betydningen af 'den umiddelbare sangglæde'.

Margrete Enevold er én af underviserne på årets masterclass og én af dem, der har et bud på, hvad der skal til, for at alle børn kan lære at synge. Ligesom Mads Bille mener hun, at legen og sangglæden er altafgørende.

"Kreativitet og leg er helt central for udviklingen af børns vokale, musikalske og udtryksmæssige potentiale, hvis ikke vi skal dræbe den sangglæde og udtrykslyst, de møder op med," mener hun.

"Børn kommer til kor, fordi de kan lide at synge – ikke for at lære det."

Ifølge Margrete Enevold ligger korlederen eller sangpædagogens opgave i at skabe en positiv arbejdsatmosfære i et lyst, koncentreret, forventningsfuldt, eksperimenterende 'sangrum' med respekt for børnenes "enorme potentiale". Og valget af repertoire er noget af det allervigtigste, for at børnene får lyst til at folde både sangglæde og stemme ud.

"Børnestemmer har et stort omfang – især i højden" forklarer Margrete Enevold.

VIDENCENTER FOR UNGE STEMME

- startede op i 2007, og har til formål at styrke det danske sangmiljø, styrke fødekæden for unge sangere og skabe en platform, hvor sangpædagoger kan udveksle viden om arbejde med unge stemmer.
- bliver drevet i et samarbejde mellem Den Jyske Sangskole og Det Jyske Musikkonservatorium.
- læs mere på www.ungestemmer.dk

MASTERCLASS I UNGE STEMME

- Ved MasterClass i Unge Stemmer d. 13-15. marts 2009 vil underviserne bl.a. være de internationale navne Robert Geary (USA) og David Lowe (England) samt danske sangpædagoger som Margrete Enevold, der er docent i sangpædagogik på Det Kgl. Danske Musikkonservatorium og Pia Boysen, der siden 2003 har været dirigent for Gentofte og Jægersborg kirkers Spire-, Børne-, Junior- og Pigekor.
- Årlige masterclasses på Den Jyske Sangskole/Videncenter for Unge Stemmer har været en tradition siden 2004.
- læs mere på www.ungestemmer.dk

“Høje toner kræver fysisk og psykisk energi – det er lige noget for ‘krudtuglerne’. De keder sig, hvis de kun synger for lette sange med for få toner i for dybt toneleje.”

Det er vigtigt, at korprøven er afvekslende og varieret. Der skal både være sjove sange og lyriske sange. Svære sange og lette sange. Og børnenes fantasi og fysiske energi skal være med hele vejen igennem.

“Børnenes energi skal bruges positivt – man kan for eksempel sagtens danse en sang,” foreslår Margrete Enevold.

“At komme i højden behøver heller ikke at blive præsenteret som noget svært. Det er sjovt at lege, at man ‘fanger okser med lasso’, når man skal ramme tonerne. Eller at forklare et legato som at kalke en væg med en stor blød pensel.”

Men Margrete Enevold understreger, at man hverken kan fange alle okserne eller få lært at kalke væggene på en eftermiddag.

“At arbejde med børn er et langsigtet arbejde, hvor det gælder om at kunne se hele vejen fra den første spæde klang til de ældre sangere. Når man skal skabe et miljø, hvor alle børn har mulighed for at udvikle deres sang, skal man arbejde procesorienteret og langsigtet. Man kan ikke trække planter op ad jorden hurtigere end de gror,” siger hun.

Alle billeder af fotograf Peter Skjold Petersen

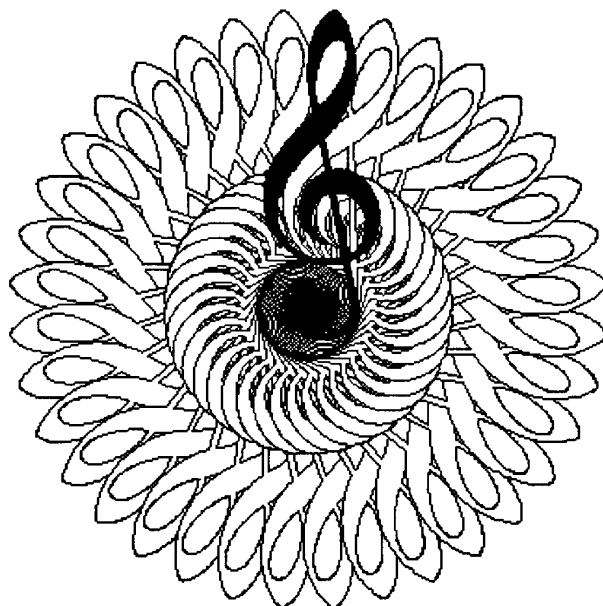
Amatørmusikkonsulentens klumme

Koncertturné, - hvorhen, hvordan?

Det er blevet en helt sædvanlig del af kors og orkestres liv at rejse ud i verden og vise deres kunst, og godt det samme. For det første er det jo fint, når danske amatørensemble viser deres høje standard og samtidig inkluderer dansk musik i deres turnérepertoire, for det andet er det altid en ekstra spore i prøvearbejdet at have en turné at arbejde hen imod, og endelig er det at være på turné sædvanligvis kvalitetsforbedrende: inden for en kort periode giver man en række koncerter, og den daglige omgang med musikken betyder arbejdsvilkår, som nærmer sig dem, de professionelle har. Enhver, der har været på turné, har oplevet, hvilken tilfredsstillelse det er at få lejlighed til intensiv beskæftigelse med musikken.

Det er imidlertid ikke nok at have lyst til at rejse ud og spille eller synge. Turen skal jo også *arrangeres*. Man skal for det første finde et passende tidspunkt samt et sted at rejse hen, og sidenhen skal finansieringen på plads. Hvad rejsemålet angår, kan man finde inspiration i Amatørmusikkonsulentens Festivalkalender, der findes på adressen www.amamus.dk. Her findes masser af links til både konkurrencer og festivaler uden konkurrence, og siden opdateres en gang om måneden. Nogle af arrangementerne er ganske bekostelige at deltage i, andre indbyder ensemble fra udlandet til at komme på besøg eksempelvis en weekend uden at skulle betale andet end rejsen.

I Udlandskontakten under samme website kan man finde ensembler, der søger danske partnere. Vil man slippe for en arbejdet med selv at arrangere, findes samme sted links til en række internationale foretagender eller bureauer, som mod betaling tilbyder at tilrettelægge turneen og sørge for ophold. Det er naturligvis *business*, og man selvfølgelig vurdere tilbuddet nøje og sørge for at have helt klare aftaler, hvis man giver sig et bureau i vold. Når dette er sagt, behøver en sådan pakkeløsning bestemt ikke at være dårlig.

Vigtigt er det under alle omstændigheder, at man også har et publikum at optræde for. Det har man naturligvis, hvis man tilmelder sig en festival, men ikke nødvendigvis, hvis man arrangerer på egen hånd uden lokale kontakter i udlandet til at gøre reklame. Det er en fad fornemmelse at spille eller synge for en tom sal eller kirke. Udvekslingsprojekter kan derfor varmt anbefales, hvor man optræder sammen med kolleger: så er publikumsproblemet sædvanligvis løst.

Steen Lindholm

www.amamus.dk

Danmarks mest velassorterede leverandør af slagtøj

**RABATORDNINGER
TIL INSTITUTIONER**

SLAGTØJCENTRET · FREDERIKSBERG BREDEGADE 1 · 2000 FREDERIKSBERG
TELEFON 38 10 57 10 FAX 38 33 24 42 E-MAIL SLAGTOJCTR@SLAGTOJCTR.DK

EGET SPECIALVÆRKSTED

WWW.SLAGTOJCTR.DK

10 SKARPE

med kulturminister Carina Christensen

Fortæl lidt om din første musikoplevelse.

Jeg var vild med musik allerede som barn. Jeg var derfor fast medlem i vores skolekor, hvor vi hvert år havde en forestilling. Jeg fik i skolens kor nogle rigtig gode oplevelser, der har skabt fundamentet for min store glæde ved musikkens verden.

Fortæl lidt om din største musikoplevelse.

Det er jo altid noget nær umuligt at fremhæve én kulturel oplevelse frem for alle de andre. Jeg vil derfor svare festivaler, fordi programmerne er så bredt sammensatte og oplevelserne så forskellige. Jeg var længe fast inventar på Midtfyns festivalen og har nogle rigtig gode minder derfra.

Udøver du, eller har du udøvet musik alene/sammen med andre på amatørplan?

Jeg har som sagt sunget i kor, og så spillede jeg rigtig meget på el-orgel i mange år. Jeg ønskede mig oprindeligt en blokfløjte, men mine forældre gav mig et orgel, som jeg hurtigt blev rigtig glad for.

Har det professionelle musikliv efter din mening en passende statslig støtte?

Ja, det mener jeg helt bestemt, man kan sige. Men alle kan jo altid bruge flere penge – også det professionelle musikliv. Men vi ligger på et højt niveau, der giver nogle rigtig gode betingelser for den professionelle musik. Bare det, at vi har 7 statsligt støttede symfoniorkestre i Danmark, er da imponerende. Jeg er meget stolt af hele musiklivet i Danmark.

Har amatørmusiklivet efter din mening en passende statslig støtte?

Jeg ser helst, at amatørmusikken har en bred folkelig og lokal forankring. Derfor mener jeg også, at den kommunale støtte spiller en afgørende rolle for amatørmusiklivet. Samtidig skal staten selvfølgelig også være med til at løfte opgaven. Det er Kunstrådets Musikudvalg, der fastsætter støtten, og det er heldigvis meget optaget af, at midlerne når til helt ud i amatørmusikens yderste rækker. De fastholder det gode princip, at det skal være amatørorganisationerne selv, der fordeler støtten til de konkrete aktiviteter. Det, synes jeg, giver rigtig god mening.

Hvor meget tid bruger du pr. uge på at bytte til/selv deltage aktivt i musik: lidt – noget – meget, og hvad er?

Jeg har en meget alsidig musiksmag, og jeg elsker at høre musik.

Både når jeg løber en tur, kører bil eller bare slapper af og nyder musikken. Jeg kan stadig godt finde på at støve orglet af og slå et par toner an, selvom der selvfølgelig ikke er så meget tid som førhen.

Ved du at musik beviseligt stimulerer børn og unges indlæringssevner i uddannelsessammenhæng?

Ja, det ved både jeg og undervisningsministeren. Vi har derfor sammen fokus på, hvordan man kan styrke de kreative fag i folkeskolen. Men jeg ønsker ikke kun at gøre musikundervisning til et instrument til bedre indlæring. Musik har nogle basale værdier, som kan og skal komme til udtryk på sine egne præmisser.

Hvordan opfatter du amatørmusikkens rolle i det danske musikliv?

Utrolig vigtig. Det er berigende for både samfundet og den enkelte musikudøver, at vi kan lytte til musik og spille musik på alle niveauer. Det giver stor tilfredsstillelse for den enkelte og styrker fællesskabet på alle måder. Derfor bidrager amatørmusikken til den almindelige sammenhængskraft i samfundet og spreder ikke mindst stor glæde.

Er du bevidst om, at amatørmusikken er et nødvendigt vækstgrundlag for det professionelle musikliv? (Har du i den forbindelse nogle ideer eller forslag, som amatørmusikken kunne arbejde med til gavn for samfundet?)

Jeg er meget bevidst om, at amatørmusikken er nødvendig for vækstlaget. Men jeg er også meget optaget af, at amatørmusikken har en stor folkelig deltagelse. Amatemusikken er mange steder et vigtigt kulturelt indslag i det lokale område. Her ser jeg meget gerne, at de mange amatørorkestre styrker samarbejdet med de øvrige musikinstitutioner i områder og i det hele taget gør sig synlige gennem offentlige optrædener. Musik skal ud og leve – også amatørmusikken.

Som du ved, har vi mange korfolk. De er trængte, især dem rundt omkring på skolerne med tradition for §3. stk 3. Ser du nogen løsningsmuligheder?

Vi har en meget flot korttradition i Danmark, og den har tilmed en opblomstring i disse år. Kunstrådet støtter også amatørkorrene, og sammen med Undervisningsministeriet har vi støttet Sangens År, der er meget aktiv på korfronten. Jeg ser meget gerne masser af koraktiviteter på folkeskolerne; men det skal passes ind i den øvrige undervisning og kræver også nogle dygtige musiklærere, som vi heldigvis har mange af.

Carina Christensen, født den 8. november 1972 i Fredericia. Datter af møbelfabrikant Egon Christensen og medhjælpende ægtefælle Jette Christensen.

Parlamentarisk karriere

Haft 3 ministerposter: Familie- og forbrugeranliggender, transportminister og kulturminister. Folketingsmedlem for Det Konservative Folkeparti fra nov. 2007, og opstiller nu i Vejle Sydkredsen.

Uddannelse og erhverv

Cand.negot., Syddansk Universitet, Odense, 1993 – 1998
Student, Middelfart Gymnasium, 1988 – 1991

Møbelfabrikant, Rugballe Møbelfabrik A/S, Middelfart fra 1998 til 2006.

Assistent ved Odense EU-Kontor, Bruxelles fra 1997 til 1998.

Assistent for Poul Schlüter, Christian Rovsing og Frode Kristoffersen, Europa-Parlamentet, Bruxelles til 1997.

Tillidshverv

Medlem af bestyrelsen for Konservative Studerende i Odense, medlem af bestyrelsen for Odense Konservative Vælgerforening, 1. kreds. Det Konservative Folkepartis kandidat til valget til Europa-Parlamentet i 1999. Medlem af Fyns Amtsråd fra 2002-2006.

Frida og Kanonen

Af Thomas Hovaldt og Frida Webster Fessel.

I dette nummer af Musikmagasinet er Frida taget på besøg hos Anne Margrethe Dahl, operasolist ved Det Kongelige Teater, til en snak om sang, livsvalg og glæden ved musik.

Hvor gammel var du, da du gjorde alvor ud af at synge?

Jeg var faktisk temmelig gammel. Jeg var begyndt at spille violin, allerede da jeg var helt lille. Jeg er fra en meget musikalsk familie, må man sige, begge mine forældre var professionelle musikere, så jeg troede jeg skulle være violinist, og efter min studentereksamen kom jeg på konservatoriet og begyndte at spille violin. Og det var faktisk først, da jeg fik en skade i min hånd, at jeg begyndte at flirte lidt med at synge. Jeg boede inde i en ejendom, der ligger inde i Kronprinsessegade, hvor unge studerende på konservatoriet kan bo til en billig penge. Og ovenover mig boede der en rigtig god operasangerinde, som hedder Eva Johansson, som nu er en verdensberømt sopran ude i verden. Hun boede deroppe, og hun sagde til mig: "Jeg tror du skal synge", og der begyndte jeg at flirte lidt med det. Og der var jeg omkring 23 år. Det var rimelig sent at begynde at tænke på det.

Jeg har læst lidt om dig. Hvad er Mastergrad i elitepædagogik?

Det er en universitetsgrad, jeg har taget, kan man sige. Da jeg havde sunget en masse år og var nået langt med det, så kunne jeg også se, at man kan ikke blive ved med at synge, til man er 80 år. Vi har en pensionsalder, der hedder 56 år her på Det Kongelige Teater, så jeg var begyndt at flirte lidt

med, at det måske kunne være spændende at kunne give nogle af de her erfaringer, man har, som man selv har brugt et helt liv på at samle sig, til nogle andre mennesker. Så for at blive en god lærer tog jeg sådan en uddannelse her, for at blive en pædagog som netop kunne undervise på det elitære plan. Det er derfor, det hedder elitepædagogik, det vil sige, at det er det øverste niveau indenfor den klassiske sang, jeg er uddannet til at undervise i.

Jeg ved du har sunget i udlandet. Hvilke lande er det?

Åh det er mange – USA, Canada, Brasilien, Singapore og Frankrig, Tyskland, Polen, Holland, Italien, Spanien, alle de nordiske lande, England, Skotland, Irland og så videre.

Du har været ret meget ude at rejse må man sige!

Ja, jeg har lige skiftet mit pas ud, fordi det var for gammelt, men der var rigtig mange stempler fra alle mulige steder også steder som Kina og Korea.

Har du haft en rigtig pinlig oplevelse på scenen? Hvor du har glemt noget tekst eller sådan noget.

Ja det kan man jo godt komme til at opleve. Men pinlig? Nu skal jeg jo passe på, hvad jeg siger, det kan jo være, at hvis du spurgte mine kolleger, at de ville sige, "ja det og

Frida er 12 år og går på Nørrebro Park Skole.

Anne Margrethe Dahl er født i Norge og uddannet på Det Kongelige Danske Musikkonservatorium i København. Hun havde debut som Donna Anna i Mozarts Don Juan på Århus Sommeropera, 1989. Bag sig har Anne Margrethe Dahl partier som; Nattens Dronning i Tryllefløjten, Grevinden i Figaros bryllup, Elektra i Mozarts Idomeneo, Manon i Manon Lescaut, titelpartiet i Madame Butterfly og Musetta, Mimi i La Bohème, Violetta i La Traviata, Leonora i Trubaduren, Tante Lydia i Poul Ruders' Tjenerindens fortælling, Grevinde Folleville i Rossinis Rejsen til Reims, Gådestemningen i Langgaards Antikrist, Rosalinde i Johann Strauss' Flagermusen, Adda Bloch i Frandsens I-K-O-N™ og Freja i Wagners Rhinguldet for blot at nævne nogle stykker. Anne Margrethe Dahl har også sunget på operaerne i Bienne, Schweiz, Dublin og Warsawa. Har endvidere givet en lang række koncerter i Danmark, Norge, Sverige, Skotland, Polen, Frankrig, Tyskland, Brasilien, Canada, Singapore og blev i 1999 tilknyttet Det Kongelige Teater. Blev i 2006 ansat som viceforstander ved Operaakademiet og er fra 2008 udnævnt til forstander.

Anne Margrethe Dahl om opera:

Opera er de mange udtryks holdeplads. For mig er det vigtigt at få sang, tekst, musik og skuespil til at smelte sammen, så der kommer en inderlighed i det storladne.

Medvirker i sæson 2008/2009 på Det Kongelige Teater i La Traviata og i Den glade enke.

det var rigtig pinligt". Men jeg kan huske engang, at jeg stod og fortalte, at nu havde jeg sunget denne her arie, det var sådan ved en koncert, hvor jeg fortalte folk om hvad jeg skulle synge, og så sagde jeg "Denne arie jeg synger nu, den har jeg sunget til forestillinger 125 gange". Og så stillede jeg mig op, og jeg gik i gang – og så kunne jeg bare ikke huske min tekst. Det synes jeg var ret pinligt.

Hvis du ikke skulle være sanger, hvad ville du så gerne være?

Altså da jeg var yngre, tror jeg, at jeg tænkte meget, at hvis jeg ikke skulle være sanger, ville jeg være jordemoder. Men jeg har jo et andet job samtidig, dels er jeg solist her på operaen, men jeg er også forstander for operaakademiet, som også holder til på Det Kongelige Teater. Som uddanner de unge sangere til at blive operasangere. Det vil sige at mange af de unge sangere, de bliver så ansat her i huset bagefter.

Hvad har mest værdi i dit liv? Hvad synes du er mest værd?

Det jeg synes har mest værdi, det er, at jeg synes, jeg har en meget, meget skøn familie, og at jeg får lov til at beskæftige mig med noget af det, som jeg synes, jeg er bedst til, og som jeg elsker allermost.

Har du optrådt nogle lidt usædvanlige steder?

Ja, jeg har for eksempel optrådt derude i vandet (udenfor Operahuset, red.), hvor de havde lavet en stor scene, der var sat på nogle store pontoner. Jeg har også optrådt på Roskilde Festival for 18.000 mennesker inde i Orange telt. Det var rigtig sjovt. Og bare man lige løftede armen var der en hel masse mennesker der råbte og vinkede. Det var meget anderledes end normalt publikum.

Hvis du skulle være et instrument, hvilket instrument var du så?

Jeg tror godt, jeg ville være en cello, jeg synes, den har nogle skønne former.

♪ ♪ Jeg tror godt, jeg ville være en cello, jeg synes, den har nogle skønne former. ♪ ♪

Har du en speciel ting, du gør, inden du skal på scenen, eller når du er nervøs?

Nej, jeg har ikke et eller andet med at jeg banker under bordet eller sådan noget der. Jeg har mine ritualer, på den måde, at jeg sørger for at få varmet ordentlig op og sørger for at få drukket nok væske, fordi der er tørt på scenen og sådan nogle ting. Og at jeg også lige skal have ro i min garderobe, inden jeg går ned. Men ikke sådan nogle lidt overtroagtige ting det har jeg faktisk ikke.

Er der noget musik, som du holder ekstra meget af?

Jeg er faktisk meget, meget bred i min smag. Når jeg kører hjem eller kører på arbejde, så hører jeg P1, fordi jeg godt kan lide at høre interviews, at høre folk fortælle om deres liv. Men jeg hører også masser af gange P4, fordi jeg godt kan lide at høre rigtig god popmusik og soulmusik. Og jazz. Der er faktisk utrolig meget, jeg kan lide at lytte til, og jeg synes faktisk, det er utrolig dejligt at lytte til noget andet end det, jeg plejer at være med i.

Ny visioner og strategi for SAMNAM

Af Tom Møller Pedersen, formand for SAMNAM

I 1980 stiftedes Samrådet for Nordisk Amatørmusik, SAMNAM, på opfordring af Nordisk Ministerråd, som ønskede én central samarbejdspartner og rådgiver, når økonomiske midler til de mange fællesnordiske aktiviteter, afholdt af blandt andet Nordisk Korkomité og Nordisk Amatørmusik Union, skulle fordeles.

Der var virkelig et behov for samarbejde og koordinering af midlerne. De nordiske paraplyorganisationer afholdt på skift fællesnordiske, velbesøgte stævner. Tænk f.eks. på Nordklang, der samlede over 1.000 deltagere hvert 3. år.

En koordinering var nødvendig, så alle musik-genrer blev retfærdigt tilgodeset. Denne koordinerende rolle udfyldte SAMNAM i en årrække til alles tilfredshed.

I 2007 vedtog Nordisk Ministerråd, efter et langt udvalgsarbejde, en ny struktur for det nordiske kultursamarbejde, herunder musikområdet. Det betyder, at der nu kun er to institutioner, der kan bevillige penge til nordisk kultursamarbejde: Kulturkontakt Nord, der kun giver penge til "professionelle i professionelle miljøer". Nordisk Kulturfond, der ikke bevilliger penge til "tilbagevendende" projekter som f.eks. Nordklang og NORBUSANG's store stævner. Amatørerne er tilsyneladende faldet ud af de nordiske ministres bevidsthed!

SAMNAM's oprindelige funktion er slut, men med et netværk på over 402.000 medlemmer og værdifulde kontakter på kryds og tværs mellem organisationerne i de nordiske lande finder vi, at SAMNAM stadig har en værdifuld rolle at spille.

Dette har tidligere været debatteret på en række medlemsmøder, og sidst på en konference den 31. oktober – 3. november i Stavanger, der er "Årets Kulturbry" i Norge, vedtoges følgende visioner for SAMNAM:

SAMNAM – betydelig for nordisk amatør musik

SAMNAM – samler den nordiske amatør musik

SAMNAM – er eksperter på musikalsk frivillighed i Norden

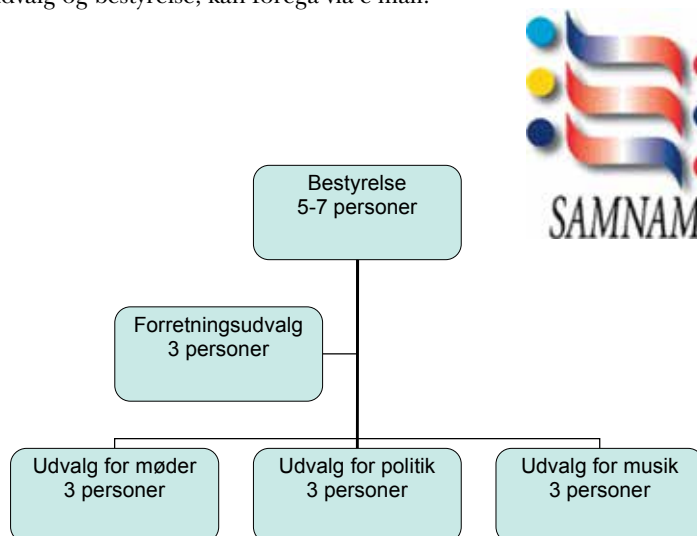
SAMNAM – er et nordisk netværk for amatør musik

Disse visioner udmøntede sig i følgende strategier for det fremtidige arbejde:

– at samle medlemsorganisationerne og skabe arenaer, hvor den nordiske amatør musik mødes

- at arbejde aktivt mod myndigheder, samarbejdspartnere og institutioner, hvor nordiske udfordringer står på agendaen
- at påtage sig ekspertpositionen for nordisk amatør musik
- at hæve status for den nordiske musik og tilgængeliggøre denne
- at være en kraft på højeste politiske niveau, som skal påvirke hele den nordiske kulturpolitik på amatør området
- at drive fælles PR-indsats, både nationalt og gennem organisationerne.

SAMNAM's ledelsesfunktion har hidtil været varetaget af en bestyrelse på "op til 14 personer". Det må dog erkendes, at engagement og arbejdsindsats fortrinsvis har været udøvet af få, men ressourcestærke personer. Det er derfor tanken i fremtiden at ændre ledelsesstrukturen, som vist i nedenstående plan idet det skal bemærkes, at medlemmer af de enkelte udvalg ikke nødvendigvis behøver at være medlemmer af bestyrelsen. Det er tanken, at en betydelig del af samarbejdet i og mellem udvalg og bestyrelse, kan foregå via e-mail.

KORFESTIVAL PÅ BORNHOLM GENTAGER SUCCESSEN

Efter sidste års succes med 7 danske og 6 udenlandske kor afholdes den bornholmske korfestival igen i 2009, denne gang i Kristi Himmelfartsferien 21.-24. maj. Der tilbydes koncerter i bornholmske kirker for alle deltagende kor, og desuden bliver der to fælleskoncerter (på Hammershus og i St. Nicolai Kirke i Rønne), hvor også de enkelte kor får lejlighed til at optræde. Meget fordelagtige priser for deltagelse, incl. færge og logi. Se nærmere på festivalens hjemmeside www.korfestival-bornholm.dk

Corona Music – hvor korfolket mødes!

TV-2: Lykke på rejsen

...10 pragtfulde SATB-arrangementer af Jens Johansen. Alle med angivelse af akkompagnement.

88 sider. Katalognr.: CM-VMP 012.

Bestilling fra 10 stk. à kr. 79,-

Bestilling fra 25 stk. à kr. 65,-

For sjæl og sanser

...Ni smukke nykomponerede danske korsange med musik af Henrik Birk Aaboe og tekster af Susanne Hegnsvang.

Alle arrangeret for SAB og klaver.

24 sider. Katalognr.: CM-VMP 007.

Bestilling fra 15 stk. à kr. 35,-

Bestilling fra 25 stk. à kr. 25,-

Bestilling & kontakt...og mange flere titler på:

www.coronamusic.dk • mail@coronamusic.dk • Tlf. 8696 7775 • Fax. 8696 7210 • Kirkegade 4 • 8881 Thorsø

WWW.AAGE.DK

DANMARKS STØRSTE KLASSISKE WEBSHOP

AAGE Classic er med fantastiske instrumenter, en flot forretning placeret i Odense og webshop det nye klassiske centrum i Danmark. Der er virkelig noget at komme efter såvel for den topprofessionelle musiker, som for musikentusiaster på alle øvrige niveauer.

AAGE Classic har alt i blæsere og strygere over klassiske guitarer, mandoliner, banjoer og ukuleler til mundharper, blokfløjter, dirigentstokke og masser af tilbehør.

MUSIKHUSET AAGE JENSEN A/S

Nørregade 29 • 5000 Odense C

Telefon 3318 1900 • www.aage.dk

Man-torsdag 9:30-17:30 • Fredag 9:30-18:00

Lørdag 10:00-13:00

EDIROL R-09HR

Højopløst

WAVE-/MP3-OPTAGER

EDIROL
by Roland

Den bedste professionelle optager er blevet endnu bedre!

- Støjsvag højopløst 24-bit/96kHz lineær PCM optagelse
- Indbygget højkvalitets stereo kondensatormikrofon
- Optager på SD eller SDHC hukommelseskort helt op til 32Gb
- Stort og bredt OLED display
- Indbygget højttaler til kontrollytning
- Trådløs fjernbetjening medfølger
- Cakewalk "Pyro Audio Creator LE" lydredigeringssoftware medfølger

Vejl pris kr. 3150,-

OP-R09HR-C

Cover + tripod stativ (kr. 490,-)

OP-R09HR-S

Silikone etui (kr. 150,-)

OP-R09HR-P

Foret etui. (kr. 260,-)

ALLE PRISER ER INKL. MOMS. DER TAGES FORBEHOLD FOR TRYKFEJL OG PRISÆNDRINGER

© 2008 ROLAND SCANDINAVIA AS • Nordhavnsvej 7 • Postbox 880 • 2100 København Ø • info@roland.dk • www.roland.dk

DANSK KAMMERMUSIK FORBUND

Dansk Kammermusik Forbund er en sammenslutning af amatørmusikere – strygere, blæsere og pianister – som spiller kammermusik. Forbundets formål er at skabe kontakt mellem amatører og give dem lejlighed til at lære at spille kammermusik under kyndig vejledning. Som medlem af Dansk Kammermusik Forbund får man:

- en **medlemsliste**, som sætter en i stand til at finde frem til andre kammermusikinteresserede amatører.
- lejlighed til at deltage i **stævner**, hvor man får professionel instruktion i et be-

stemt værk, og hvor man kan få spillet kammermusik i alle mulige kombinationer.

- indbydelse til særlige arrangementer som **kvartet'iader**, hvor deltagerne flere gange i løbet af en dag trækker lod om, hvad de skal spille og hvem de skal spille med.
- adgang til et omfattende **nodebibliotek**, som drives af Dansk Amatør Orkester Samvirke.

Indmeldelse kan ske via Internet på adressen www.dkf.amatormusik.dk eller ved henvendelse til:

Jens Fredborg,
Bredesvinget 23,
2830 Virum,
tlf. 45 85 07 28,
email: fjf@mth.dk

Ny formand DKF:

Jens Fredborg,
Bredesvinget 23, 2830 Virum
Tlf.: 45 85 07 28/22 70 94 47
email: jensfredborg@mail.dk

DANSK ACCORDEON OG HARMONIKA ORKESTER FORBUND

Dansk Accordeon og Harmonika Orkester Forbund arbejder målrettet og effektivt for sammenspil i klubber, ensembler og orkestre. Vi arrangerer stævner, kurser og koncerter for orkesterspillere og deres dirigenter/ledere. Derudover tilbyder vi rådgivning i musikalske og organisatoriske spørgsmål og er også gerne behjælpelige mht. musiklitteratur og udenlandske kontakter.

Medlem af DAHOF

Som medlem af DAHOF får du en lang række medlemsfordele:

- Rabatter til DAHOF-, DHL-, DAU- og DHF-arrangementer
- DHL's medlemsblad Harmonikaspilleren til 120 kr/ år
- Tilknytning til DAHOF's online aktivitetskalender
- Link på dahof.dk

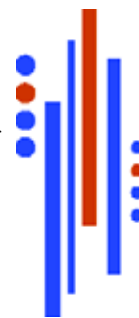
... og meget mere!

Det årlige kontingent er kun 65 kr. pr person

Bliv medlem

Kontakt DAHOF på dahof@dahof.dk for yderligere information. Vi glæder os til at høre fra dig!

Besøg vores hjemmeside
www.dahof.dk

Danske Orkesterdirigenter

www.danskeorkesterdirigenter.dk

Danske Orkesterdirigenter (DO) er stiftet i august 2000. Foreningen er en landsforening for orkesterdirigenter.

Som medlemmer optages dirigenter og instruktører, der beskæftiger sig med eller har interesse for den instrumentale amatørmusik. Det kan f.eks. være arbejde med brass bands, big bands, harmoniorkestre, symfoniorkestre og andre besætninger, og som foregår i musikforeninger, aftenskoler og musikskoler etc.

Du har som medlem en række medlemsfordele, f.eks. en forening:

- der jævnligt udsender nyhedsbreve der fortæller om musiklivet set fra dirigentens side.
- der afholder seminarer, kurser og workshops med professionelle dirigenter.
- der afholder kurser med orkestre eller ensemble.
- der har en hjemmeside med masser af informationer og hjælpeværktøjer.
- der afholder medlemsmøder hvor rollen som dirigent kan debatteres.

• der følger udviklingen tæt på vort område f.eks. lovgivningsinitiativer.

• der koordinerer aktiviteter og samarbejde med beslægtede organisationer.

• der via sine medlemskaber af andre organisationer kan hente inspiration til vort område.

• der bevidstgør orkesterdirigenter om deres betydning for amatørmusiklivet.

• der virker for en højnelse af den kunstneriske kvalitet i amatørmusikken .

• der styrker dialogen mellem amatører og professionelle

KOR72-STÆVNER**VINTER OG FORÅR 2009****24. - 25. JANUAR****NIELS W. GADE: VED SOLNEDGANG SAMT BENEDICTUS OG AMEN****TILMELDING SENEST 22. DECEMBER 2008***KØBENHAVN***SØREN K. HANSEN****27 - 29. MARTS****BACH: KOMM, SÜSSER TOD, INGENERI: O BONE JESU SAMT SATSER AF GUNNAR ERIKSSON****TILMELDING SENEST 23. februar 2009***BORNHOLM***GUNNAR ERIKSSON***ODENSE***31. JANUAR 2008 - 01. FEBRUAR 2009****MENDELSSOHN: RICHTER MICH, GOTT,****VERLEIH UNS FRIEDEN, HYMNE SAMT****GADE: MORGENSANG****TILMELDING SENEST 19. DECEMBER 2008****CARSTEN SEYER-HANSEN****DVORÁKS STABAT MATER I *ESBJERG*****MED HARRY LENDER****18. - 19. APRIL 2009****DVORÁK: STABAT MATER****TILMELDING SENEST 5. JANUAR 2009. SE OMTALEN I BLADET****TILMELDINGSBLANKET****MED NAVN OG ADRESSE SENDES TIL KOR72, ROSENKRANTZGADE 31,3, 8000 ÅRHUS C**

STÆVNE MED SØREN K. HANSEN

.....

.....

STÆVNE MED GUNNAR ERIKSSON

.....

.....

STÆVNE MED CARSTEN SEYER-HANSEN

.....

.....

STÆVNEAFGIFTER**1 DAG 125 KR. UNGE UNDER UDDANNELSE: 50 KR.****2 DAGE 175 KR. UNGE UNDER UDDANNELSE: 75 KR.****FREDAG - SØNDAG 225 KR. UNGE UNDER UDDANNELSE: 125 KR.****IKKE-MEDLEMMER STÆVNEAFGIFT + 50 KR.****KOR72-KORLEDERE FRITAGET FOR STÆVNEAFGIFT**

Stævne i København med Niels W. Gades musik

Tid: Lørdag den 24. januar 2009 kl. 10 til søndag den 25. januar 2009 kl. 16

Sted: Musikvidenskabeligt Institut, Klerkegade 2, København

Tilmeldingsfrist: Mandag den 22. december 2008

Stævneprogrammet i København er udelukkende musik af Niels W. Gade (1817-90), som var den ubestridte topfigur i 1800-tallet i dansk musikliv som komponist, dirigent (i Musikforeningen fra 1850 til sin død), organist (Holmens Kirke fra 1858) og lærer og direktør ved det nyoprettede Københavns Konservatorium fra 1867.

I de fleste af sine større korværker bruger han akkompagnement af klaver, orgel eller orkester. Hans væsentligste værk for a cappella kor (bortset fra mandskor, som var tidens foretrukne form) er de 5 sange med tyske tekster, op. 13, hvor man tydeligt hører inspirationen fra Mendelssohn, som han arbejdede tæt sammen med under sit mangeårige ophold i Leipzig.

På stævnet arbejdes med *Ved Solnedgang*, som er fra 1865, oprindelig skrevet for kor og orkester, men af Gade selv bearbejdet for kor og klaver, et værk, som var utrolig populært på Gades tid, men som i dag meget sjældent opføres. I stil og udtryk ligner værket tæt op ad Gades mere kendte store værker som *Elverskud* og *Korsfæerne*. Desuden skal korsangerne synge *Benedictus* og *Amen* for stort kor og orgel, et værk fra 1885. Stævnets afsluttende prøve foregår kl. 15 i St. Pauls Kirke lige i nærheden. TAP-koret medvirker på stævnet.

Om instruktøren. Søren K. Hansen, en af de højst skattede korledere i Danmark, har gjort en stor karriere som dirigent på både orkester- og korfronten. Han underviser i korledelse på Det jyske Musikkonservatorium, hvor han er docent. Endvidere er han korleder for Den jyske Operas Kor, fast dirigent for Vokalensemblet Gaia, og yderligere har han mange freelanceopgaver med orkestre og kor, professionelle såvel som amatører.

Det er længe siden, at Søren K. Hansen har stået for opgaver i Kor72-regi – så meget desto større er vores glæde over at kunne præsentere ham for deltagerne i det aktuelle stævne i København.

Svenske Gunnar Eriksson på Bornholm

Tid: Fredag den 27. marts kl. 19 til søndag den 29. marts 2009 kl. 16

Sted: Bornholms Gymnasium i Rønne

Tilmeldingsfrist: Mandag den 23. februar 2009

Deltagerne i stævnet på Bornholm kan se frem til en helt speciel oplevelse. Den svenske kordirigent Gunnar Eriksson, der herved for første gang leder et Kor72-stævne på Bornholm, har altid været eksperimenterende, og hans arbejdsmetode ligner ingen andres – hans tilgang til musikken fører korsangerne til oplevelser, der kan være ganske uventede. Så glæd jer, I deltagere på Bornholm!

Der skal arbejdes med Bachs *Komm, süßer Tod* samt satsen *O bone Jesu* af den italienske komponist Marco Antonio Ingegneri fra 1500-tallet – begge satser bearbejdet og tilføjet en ny dimension af Gunnar Eriksson. Endvidere vil deltagerne komme til at opleve nogle af Gunnar Erikssons egne kompositioner samt Per Nørgårds *Låt mig ett ögonblick vila i det som är*.

Om instruktøren. Gunnar Eriksson (f. 1936) har i mange årtier været – og er stadig – en forgrundsfigur i svensk og internationalt korliv. Gennem sin store interesse for mange forskellige kultursfærer fra klassisk kormusik til svensk folkeviser og nutidig kunstmusik samt andre kulturers musik, har han beriget korrepertoiret gennem cd-indspilninger og arrangementer. Han grundlagde det stadig eksisterende Göteborgs kammerkör i 1963 og har undervist i mange år på Musikhögskolan vid Göteborgs universitet og Ljungskile folkhögskola.

Bent Mortensen

PS. Ikke for ingenting ligner billedet af Gunnar Eriksson i stævneoversigten en troubadur med et fast tag i guitareren på vej ud i verden!

Dvoráks Stabat Mater - et pragtværk

Øvedage: lørdag den 31. januar og lørdag den 28. marts kl. 10 – 17. Endvidere prøver torsdag aften den 16. april, fredag aften den 17. april og lørdag den 18. april kl. 10 – 16. Alle prøver foregår på Esbjerg Gymnasium.

Sted: Alle prøver foregår på Esbjerg Gymnasium.

Koncerten finder sted i Ribe Domkirke, søndag den 19. april kl 16.

Tilmeldingsfrist: 5. januar 2009

Noden kan købes gennem Esbjerg Koncertkor for 150 kr.

Dirigenten Harry Lender har i samarbejde med Esbjerg Koncertkor og andre korsangere – heraf bl.a. Kor72- medlemmer – givet mange korsangere den store glæde, det er at være med i nogle af musikkens største værker for både kor og orkester. *Stabat Mater* er et af de bedste, uhyre krævende og utrolig dejlig at synge, så deltagerne har noget at glæde sig til! Foruden Esbjerg Koncertkor medvirker Ribe Kammerkor og Haderslev Lærerkor. Vestjysk Symfoniorkester står for orkestresiden

Esbjerg vil gerne indbyde øvede korsangere fra Kor72 til at medvirke.

Utallige mesterværker er knyttet til påsken og påskens budskab. Særlig gribende er Dvoráks musikalske portræt af den

sørgende mor ved Jesu kors. Med Ribe Domkirke som ramme skulle alle forudsætninger være til stede for en berigende oplevelse.

Interesserede Kor72-sangere kan kontakte Esbjerg Koncertkors formand Svend Hadrup på tlf. 7512 1158, mail hadrup@esenet.dk eller Svend Hadrup, gl. Vardevej 154, 6715 Esbjerg N.

Stabat Mater er en af den tjekkiske komponist Antonin Dvoráks første gejstlige kompositioner (1876-77) og opført første gang i Prag i 1880. I den periode, Dvorák komponerede *Stabat Mater*, var han ramt af store sorger. Han mistede tre børn i løbet af meget kort tid, og dette har muligvis været anledningen til, at han som grundlag for musikken valgte *Stabat Mater*-teksten om den sørgende jomfru Maria ved Jesus på korset. I kompositionens 10 satser bringer værket både lidelsen og trøsten frem.

Nye Kor

Off Beat

Korleder Tina Nielsen
Holmenhusvej 68, 1. sal,
5000 Odense C
Tlf. 7362 2111/2534 9572
Tinanielsen1972@hotmail.com
Kontakt samme

Sang og musik i Ramløse

Korleder Tina Frisco
Brentingevej 29, 3229 Tisvilde
Tlf. 4870 7772/2814 4696
TINAFRESCO@gmail.com
Kontakt Lotte Grün
Skomagerbakken 10,
3200 Helsinge
Tlf. 4871 3534
LOTTE.GRUN@get2net.dk

Aarhus Barokkor

Korleder Michael Hvas
Thomsen
Ulfeldtsvej 22, 8700 Horsens
Tlf. 4097 8748
hvasthomsen@stofanet.dk
Kontakt Margrethe Thusgaard
Grenåvej 648 D, 8541 Skødstrup
Tlf. 8621 1336/8742 2846/
6167 3136
margrethe@thusgaard.com

Fandango

Korleder Jørgen Rønsbo
Blegevej 37, 8300 Odder
Tlf. 8654 7149/2834 4713
Joergen.roensbo@rathlouskolen.dk

Jubelkoret

Korleder Karen Nielsen
Sydmarken 17, Venslev,
4050 Skibby
Tlf. 4759 4760
kan@hev.dk
Kontakt Stig Jørgensen
Østergade 17, Skuldelev,
4050 Skibby
Tlf. 4752 0865/2196 3900
bodil.stig@mail.dk

Sorø Underholdningskor

Korleder Lene Meyland
Sognefogedvej 23, 4180 Sorø
Tlf. lene.meyland@city.dk
Kontakt Lene Færch
Nordskovvej 30, 4295 Stenlille
Tlf. 5780 4086/5126 2240
lene@faerch-marketing.dk

Rosenknoppen og Jul på Slottet for kor Musik Bodil Heister

Jul på Slottet for blandet kor

Potpourri SATBdiv. + klaver
Varighed ca. 8 min.
Noder til download, se hjemmeside.
Decembersang, Drillesang,
Morgensang, Julesang
Arr. Rasmus Thaarup

H.C. Andersen korhæfte

6 korsange for blandet kor
arrangeret af Klaus Brinch
betragtninger Johannes Møllehave
Pris kr. 64,- + moms
Stor rabat ved mængdebestilling

H.C. Andersen sanghæfte

for sang og klaver med klaver-
arrangementer og becifringer.
10 sange af H.C. Andersen,
1 af Piet Hein,
4 af Sigfred Pedersen
betragtninger Johannes Møllehave
Pris kr. 80,- + moms

Bestil brochurer hos

Bodil Heister
tlf. 35 38 47 58
bheister@post.tele.dk
www.bodilheister.dk

Syng Mendelssohn på Fyn

Tid: Lørdag den 31. januar kl. 9,30 - søndag den 1. februar 2009 kl. 17

Sted: Det Tekniske Universitet, Syddansk Universitet, Niels Bohrs Allé 1, Odense. Der sluttet af med en åben prøve k. 16 i Ansgars Kirke, Sdr. Boulevard 1, Odense

Tilmeldingsfrist: 19.12.2008. Dog er senere tilmelding mulig, hvis der er bliver plads

Holder du af Mendelssohn? Hvis svaret er ja, så er stævnet på Fyn lige noget for dig – du får mulighed for simpelthen at bade i noget af Mendelssohns bedste kirkelige kormusik.

Felix Mendelssohn-Bartholdy (1809-1847) skrev musik i stort set alle genrer, kirkelige såvel som verdslige. Hans baggrund var en opvækst i et velhavende, intellektuelt hjem, hvor man havde konverteret fra sit jødiske udgangspunkt til protestantismen. Han fik tidlig undervisning i musik og havde allerede som 9-årig sin debut. Blandt hans store fortjenester er hans indsats for Bachs musik, der dengang ellers mest blev betragtet som lidt gammeldags. Mendelssohn satte i 1829 Bachs *Matthæuspassion* på repertoire i Berlin, og det førte til en genopdagelse af Bachs musik.

På stævnet i Odense skal der arbejdes med tre af Mendelssohns mange kirkelige satser – *Richte mich Gott*, *Verleih uns Frieden* og *Hymne*. *Richte mich Gott*, der vil være kendt af mange korsangere, er et a cappella værk for 8-stemmigt kor. Det er i tre dele og fremstår med sine store dynamiske udsving og fyldige harmonik som en ønskeopgave for sangere, der holder af smuk, velklingende musik. Værket er komponeret i 1843, senere revideret og endelig publiceret i 1849, to år efter Mendelssohns død. *Verleih uns Frieden* fra 1831 er for 4-stemmigt kor og orgel, og den ligeledes 4-stemmige *Hymne* er komponeret for orgel og sopransolo. Som akkompagnatør og organist medvirker Torben Krebs.

Endvidere står også Niels W. Gades *Morgensang* fra *Elverskud* på programmet. Særlig passende, da Gade var meget påvirket af, hvad han lærte hos mesteren Mendelssohn i Leipzig i 1844'erne. Mendelssohn forblev Gades store forbillede hele livet.

Odense Motekkor og Brahetrolleborgkoret er stamkor på stævnet.

Om dirigenten. Carsten Seyer-Hansen er cand. mag. i musikvidenskab og filosofi ved Aarhus Universitet. Han underviser i kor- og ensembleledelse ved Det jyske Musikkonservatorium i Århus og Konservatoriet for musik og formidling i Esbjerg. Siden 2003 har han været kantor i Århus Domkirke.

Carsten Seyer-Hansens primære virke er korledelse, og han har selv stiftet flere kor – først Aarhus Universitetskor 1995, siden Vokalgruppen Concert Clemens 1997 og senest i 2003 Skt. Clemens Drengekor. Han dirigerer såvel amatører som professionelle ensembler, ligesom han er instruktør for DRs radiokor og Folkekirkens Ungdomskor.

Danmarks førende leverandør af slagtojsinstrumenter og orkesterudstyr

DAN PERCUSSION

Classic Percussion & Orchestral Equipment
Victoriagade 26, 5000 Odense C
sales@danpercussion.dk

Besøg os på www.danpercussion.dk eller kontakt os på telefon 64 82 39 38 for yderligere information.

Korfestival i Randers

For 3. gang inviterer Randers til International Korfestival. Festivalen, der finder sted 12. – 15. august 2009, afholdes dels i Sct. Peders Kirke, dels på Værket.

Der er fire kategorier i konkurrencen: børnekor, kammerkor, blandet kor og rytmisk kor, og tilsammen kan der deltage op til 28 kor.

Juryen består af Steen Lindholm og John Høybye fra Danmark, Venno Laul, Estland, Robert Sund, Sverige og John Harberlen, USA.

De heldige vindere af 1. prisen modtager 25.000 kr, 2. prisen lyder på 10.000 kr. og nr. 3 får 5.000 kr. Yderligere dystes der om en førsteprisvinder hentet fra en af samtlige kategorier, og denne vinder kan glæde sig over en Grand Prix på 50.000 kr.

Tjek hjemmesiden www.korfestival.dk

Korkalender

9. – 11. januar 2009

Askov
Alice Granum

24. – 25. januar 2009

København
Søren K. Hansen

31. januar – 2. februar 2009

Odense
Carsten Seyer-Hansen

27. – 29. marts 2009

Bornholm
Gunnar Eriksson

18. – 19. april 2009

Esbjerg
Harry Lender

19. april 2009

Repræsentantskabsmøde
Fyn

25. april 2009

København
Niels Græsholm

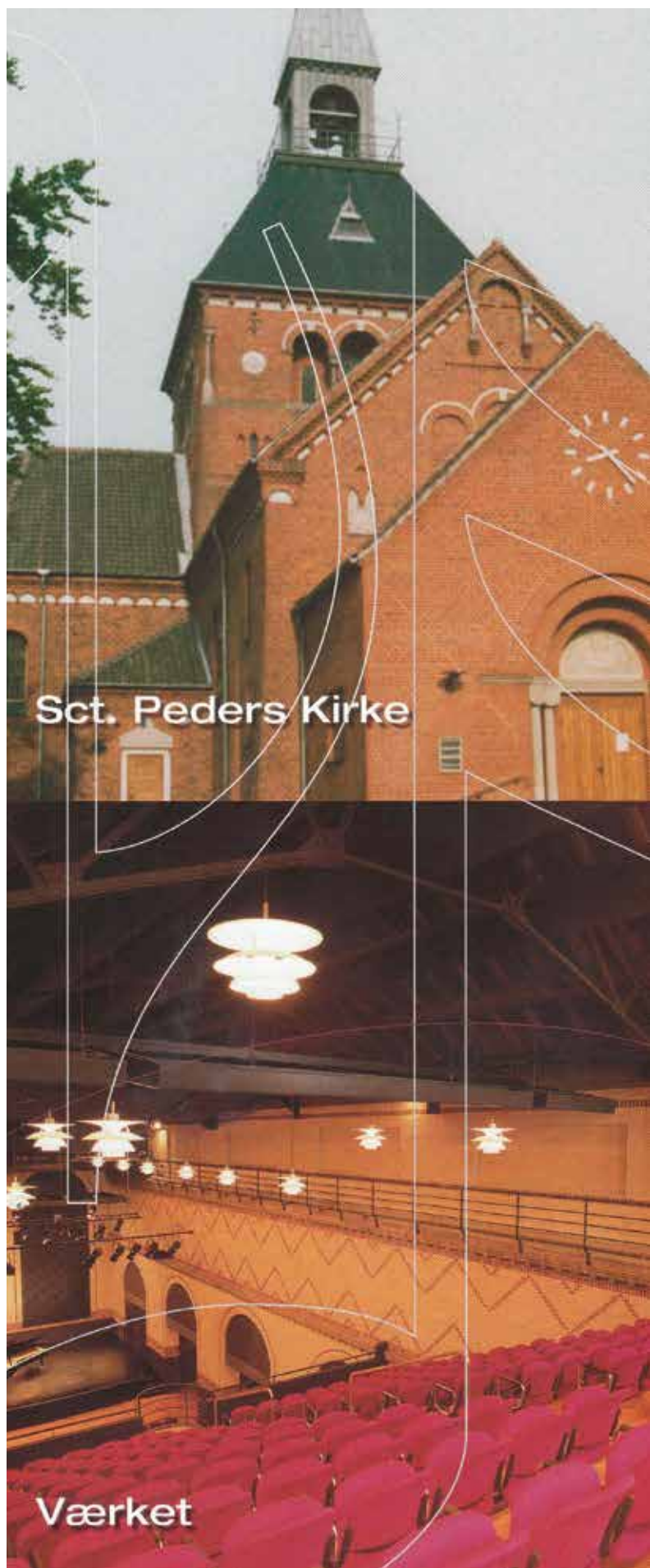
24. – 25. oktober 2009

Aalborg
Alice Granum

29. juni – 3. juli 2010

Nordklang 14
Nordisk Kor-
og Kulturfestival
Århus

Supplerende oplysninger
kan fås på Sekretariatet for
Dansk Amatørmusik hos
Jonna Linneberg,
tlf. 8619 8099,
JOL@danskamatormusik.dk

Kære Alle

Tak for et godt DM i Herning den 1. november.

Traditionen tro summede foyeren dagen igennem med mennesker, der var glade for at se hinanden igen. Over koncertsalene lå det sædvanlige net af spænding, intens lytning og dyb koncentration. Der blev leveret nogle meget flotte musikalske præstationer, som jeg håber flest mulige af Jer fik mulighed for at opleve.

Mange af os puster lettet op oven på intense øveforløb og dermed klemte kalendere, familier, arbejdspladser etc. For mig giver et DM bedst mening, hvis det resultat som øveforløbet gerne skulle have givet, nemlig at få sit orkester op på det højeste mulige niveau, bliver fastholdt eller forbedret. Men det er svært. Og hvordan det gøres, er der ligeså mange bud på, som der er orkestre. Men det kan lade sig gøre, hvilket orkestre som

f.eks. Lyngby Taarbæk Brass Band er bevis på, med deres sejr nr. 7 i træk. Tillykke.

Som noget nyt lægger DAO alle optagelser fra DM ud på hjemmesiden, så alle kan gå ind og høre eller genhøre dagens opførelser. Det tiltag beror på en ny aftale med KODA, som betyder at alle DAO orkestre får mulighed for at lægge deres egne koncertoptagelser ind på deres hjemmeside, f.eks. til brug i reklamemæssig sammenhæng. Hvad den nye aftale præcist indeholder og hvornår den træder i kraft, får I nærmere besked om.

Mange hilsner
Jeppe Uggerhøj, formand DAO

Jubilæum i Brønderslev

Ligesom resten af DAO har man fejret samme runde fødselsdag i Brønderslev.

Orkestret startede i 1948, som Brass Band under navnet PM-orkester med tilknytning til Pedershaab Maskinfabrik A/S og kan således fejre sit 60 års jubilæum. I februar 1977 ophørte samarbejdet med Pedershaab Maskinfabrik A/S (i fuld enighed). Orkestret blev en selvejende institution og ændrede navn til Brønderslev Brass Band.

I de forløbne år har orkestret spillet rundt omkring i hele Nordjylland til mange by- og sommerfester m.v. Orkestret arrangerer hvert år for egen regning forårskoncert og julekoncert. Derudover spilles der på alle kommunens plejehjem.

Da orkestret lidt efter lidt har fået tilgang af fløjter, klarinetter og saxofoner, er det blevet til et harmoniorkester. Derfor har vi ændret navnet til "Harmoniorkester BBB"

Orkestret tæller i dag 41 medlemmer fra 30 til 76 år. Orkestrets dirigent de sidste 6 år er konservatorieuddannet tubaist, Mogens B. B. Jensen. Han var tidligere menigt medlem, da orkesteret hed Brønderslev Brass Band.

På grund af orkesterets alder er der selvfølgelig mange veteraner, og under vores jubilæumskoncert den 27. september 2008 modtog 12 medlemmer DAO's Hæderstegn. Det var næstformanden for DAO, Jens Olof Andersen, som overrakte Hæderstegnene, et guld med løv, fem guld og seks sølv.

Thommy Funder, Harmoniorkesteret BBB.

De jubilerendes data er:

Mærke	Navn	Instrument	Optaget
Guld m. løv	Børge Jensen	Euphonium	1957
Guld	Otto Kristoffersen	Altsaxofon	1971
Guld	Kjeld Kristensen	Euphonium	1972
Guld	Thommy Funder	Euphonium	1973
Guld	Arne Pilgaard	Althorn	1973
Guld	Jens Pilgaard	Tenorsaxofon	1973
Sølv	Erling Pilgaard	Trumpet	1981
Sølv	Mette Lindgaard	Tambourmajor	1987
Sølv	Elsebeth Bundgaard	Klarinet	1988
Sølv	John S. Brunsmose	Klarinet	1989
Sølv	Vagn W. Jensen	Fanebærer	1989
Sølv	Søren Himmelstrup	Cornet	1989

DM 2008 i uddrag

- set med musikudvalgsformandens øjne

Lørdag den 2. november var en festdag, i amatørmusikkens tegn. Omkring 850 amatørmusikere fra næsten alle egne af landet mødtes i Herning, og Kongrescentret summede af liv fra midt på formiddagen til midnat. Selvfølgelig er man kommet for at præsentere resultatet af de anstrengelser, man har gjort sig i de seneste måneder, men muligheden for et gensyn med gamle venner – det betyder givetvis også meget for mange af de fremmødte.

Atmosfæren er afslappet, hvilket er velgørende, da det bløder lidt op på den heltiske stemning, der naturligvis også er til stede. Der bliver snakket lystigt, drukket kaffe og øl, og udstillingerne, hvor instrumentforhandlerne i år havde fået selskab af Søværnets Tamburkorps og musikorpset fra Prinsens Livregiment, var som sædvanlig et festligt indslag.

Forarbejdet har været omfattende og har strakt sig over det meste af et år. Det er et noget usikkert grundlag, landstævnet planlægges på. Godt 40 orkestre deltog i sidste års regionale stævner, men hvor mange af dem har tænkt sig at komme til Herning, og kan vi finde en sponsor? – for nu blot at nævne et par af de ukendte, men ganske væsentlige størrelser, der skal tages i betragtning. Sagt på en anden måde: Har vi brug for kongrescentrets tre sale – og har vi råd til at betale regningen? Beslutningen skal træffes, og optimismen vinder, for hvorfor skulle orkestrenes lyst til at deltage ikke være den samme i år?

Musikudvalget hører og læser meget musik i løbet af foråret og har ikke svært ved at beslutte sig. Som i 2006 skal deltagerne i 3. division brass band spille et til lejligheden komponeret værk. Der er kun råd til 9 dommere, så det er vigtigt, at de kan indgå i 3 hold, der ikke skal ændres på under konkurrencen, da det kan medvirke til en forsinkelse, og så oprinder tidspunktet, hvor orkestrene skal have deres besætninger registrerede i DAO's medlemsdatabase.

Der har været grøde i amatørmusikken hen over sommeren, for i gennemsnit er orkestrene vokset 12½% – "topscorerne" kan notere forøgelse af helt andre størrelser, hvilket ikke nødvendigvis er odisk, men det er vanskeligt at udlukke fornemmelsen af en vis kreativitet hos nogle orkestre.

Det er blevet nemt for et orkester at registrere medlemmer, men alligevel er der brug for nødhjælp, for flere orkestre stifter tilsyneladende bekendtskab med databasen i allersidste øjeblik.

De otte uger, orkestrene forbereder sig på den bundne opgave, er ret stille, så der bliver tid til at ordne en del papirarbejde, men redaktøren af programmet må dog rykke for diverse bidrag. Opkrævning af stævnegebyr mm. bliver udsendt senere end annonceret, og det giver lidt uro, men på den anden side overholder en del orkestre heller ikke fristen for indsendelse af underskriftslisterne.

Dagen før "dagen" holdes det sidste møde, og der er kun få natte timer tilbage, før det går løs.

Nu, hvor stævnet er overstået, kan vi konstatere, at vi ikke nåede op på deltagerniveauet fra 2006, og vi havde strengt taget ikke brug for tre sale, men det var en behagelighed at have dem til rådighed, og de var en medvirkende årsag til, at tidsplanen i det store og hele kunne holdes – og at ikke alle orkestre skulle hjemmefra midt om natten. Sponsoren? – nej, det viste sig at være umuligt at finde en, så regningen lander hos DAO, hvor der heldigvis er blevet lagt penge til side til at festligholde 60 års-jubilæet. Det blev gjort med manér, hvilket også indebar udnævnelse af de tidligere formænd Jørgen Larsen og Poul Svanberg til æresmedlemmer.

Orkestrene tog godt imod den musik, vi havde valgt til dem. De spillede med stor entusiasme og dygtighed, og niveauet var i følge dommerne højt – et par af dem dristede sig endda til at tale om et par orkestre med international standard. I konkurrencer følges glæde og skuffelse ad, og begge skal fordøjes, om end det ikke er lige nemt, men husk nu, at konkurrencer kun er ét – måske endda lille – element i vores hverdag med musikken.

Tak til dommere, officials, hjælpere og andre, der har haft en finger med i spillet. Uden jeres indsats var det ikke lykkedes!

Erik Jørgensen

Ved DM i Herning blev de to tidligere formænd Poul Svanberg og Jørgen Larsen begge udnævnt til æresmedlemmer af DAO. Her overrækkes titlerne og gaverne af formand Jeppe Uggerhøj.

BBQ – ikke kun noget man spiser

BBQ er en konkurrence for brass band kvintetter. Konkurrencen er delt op i to divisioner, 1. og 2. division. I 1. division skal hver spiller i kvintetten være fra samme band, og man må ikke spille med flere kvintetter i samme division, ligesom der spilles ret svær musik. I 2. division er der næsten ingen regler, ud over at alle spillere skal være medlem af DAO. Lørdag d. 16. august var dagen for den 2. BBQ konkurrence i historien. Det havde regnet i en tre fire dage før, og alle spurgte mig: "Hvad gør vi, hvis det regner?" Hvortil jeg svarede: "Det gør det ikke". Ganske rigtigt, d. 16. viste sig at være den eneste dag i august med rigtigt sommervejr. Kl. 10 gik stævnet i gang med flaghejsning og kanonsalut ved Carl-Viggo Jespersen, og siden var der lodtrækning om spille rækkefølgen.

Den første kvintet gik på kl. 10.30, og der blev lagt ud med et ganske højt niveau også i 2. division. Det vidner om, at der er blevet "gået til stålet" i øvelokalene rundt om i landet. Der var deltagere fra næsten alle dele af riget, fra Århus og Skanderborg til Skælskør og Lyngby.

Næste år vil vi prøve at nå ud til endnu flere.

BBQ står for seriøs konkurrence, men det står så sandeligt også

for ægte sommerhygge med grill og kolde fadøl. Morten Tegllus og Mathias Sinding stod i den efterhånden berygtede BBQ-bar og langede pølser og fadøl over disken i et heftigt tempo. Folk startede ellers pænt med kaffe og sodavand, men så skal jeg love for, at der kom gang i fest og hygge.

Da vi nåede slutningen af konkurrencen, kom dommerne ud af boksen. Det var i år Jesper Juul Sørensen, Kelly Crandell og Jacob Larsen, som måtte svede inden dørene, men det gjorde de gerne, og Jesper Jull som gennemgående dommer understregede, at niveauet allerede var steget betragteligt sammenlignet med sidste år, så det lover jo godt for BBQ 2009, som finder sted lørdag d. 15. august. Hvorfor har jeg så lavet denne konkurrence? Det er almindelig kendt hos alle, der studerer musik eller lever af at spille musik, at kammerensembler er det bedste sted at udvikle sammenspillet musikere imellem. Det tvinger alle spillere til at tage ansvar for deres egen stemme samtidig med, at man bliver nødt til at reagere på det, man hører og ser. Ud over det bliver spillerne også nødt til at tage stilling til, hvordan de synes, musikken skal fraseres og formes som helhed, jo netop fordi der ingen "chef" er i form af en dirigent til at have det overordnede ansvar.

En verden af kor-musik

noder, cd'er og pladestudier

www.coronamusic.dk

Corona Music • Kirkegade 4 • 8881 Thorsø • tlf. 8696 7775 • fax. 8696 7210 • mail@coronamusic.dk • www.coronamusic.dk

CBB kvintetten bestod af:
Stanley West,
Anne Katrine Vandel,
Søren Frederiksen,
Asger Nielsen og
Jesper Sørensen.

Hvis man kigger på brass band i Danmark gennem "mine briller", så er det bl.a. det, vi mangler at udvikle både i 1., 2. og 3. division.

Hvis man satte ind hos nye musikere med kammermusik allerede fra begyndelsen, så ville det give et kæmpe skub i den rigtige retning, fordi det er meget sjovere at spille sammen med nogen, når man skal lære at spille. Når det er sjovt, så over man sig også mere.

Eliten i Danmark har et ganske højt niveau, men hvis DAO f.eks. satte ind med kammermusik kurser for eliten, med kvartet- og kvintet spil og undervisning af dygtige instruktører i dette, så ville vi også her se en kæmpe udvikling. Hvis eliten i dansk brass band skal op på internationalt niveau, så skal vi udvikle vores

sammenspil og klangidealer, og også her er kammermusik et virkeligt godt værktøj, fordi der her er plads til, at andre spillere end de sædvanlige solospillere kan blive hørt og høre sig selv og være med til at tage musikalske beslutninger. På den måde ville 1. division også få lederskab "bagfra", dvs. fra bagrækken, 2. hornet og 2. basunen altså kort sagt fra hele bandet, og det er det, der er den store forskel på Dyke og Danmark.

Jeg håber, at jeg med min konkurrence kan være med til at flytte lidt på niveauet i Danmark, og jeg håber, at endnu flere vil lægge vejen forbi den 15. august 2009.

Helst som spiller, men også som lytter.

Venlig hilsen
Steffen Mærsk

Udpluk af årets kurser 2009

Musikuge med kor og orkester

28. januar - 3. februar 2009

Kor og orkester med hovedvægt lagt på det lettere klassiske repertoire.

Vi henvender os til folk med interesse i korsang og spil på instrumenter.
kr. 3550,-

Korstævne 2009

22. - 28. juli 2009

Vi følger op på de tidligere års succeser og afholder igen i 2009 korstævne på SeniorHøjskolen.

Medvirkende Anette Kjær og Erik Sommer.
kr. 3775,-

Lettere korsang og folkemusik-sammenspil

18. - 24. februar 2009

Sange med mening - mening med sange - folk der spiller. Fokus på sange og viser samt deres fortælling, lettere korsang og folkemusik-sammenspil - tag instrument med.
kr. 3550,-

Internationalt kammermusik kursus

5. - 11. august 2009

Vær med, når det 27. traditionsrige, internationale sommerkursus afholdes. Instruktion i sammenspil under ledelse af kvalificerede og internationalt kendte undervisere.
kr. 4800,-

Med historien og musikken til Berlin

11. - 19. marts 2009

Højskolekursus om Berlin med efterfølgende rejse. Foredrag og oplevelser. Temavalg: vælg mellem - Opera & ballet i Berlin - Berlin og Europa
kr. 2700,- /rejse kr. 3750,-

Efterårs-korstævne 2009

21. - 27. oktober 2009

Med dette efterårs-korstævne vil vi fortsætte sommerens succes på Seniorhøjskolen. Kurset afsluttes med en koncert. Medvirkende Martin Ravn og Erik Sommer.
kr. 3550,-

Ring efter program **97 89 10 11** eller se www.seniorhoejskolen.dk

Fra alle os til alle jer en rigtig juleøvehilsen

De nye ti bud fra tubaist Hans Andersen.

1. *Tilstedeværelse (100% opmærksomhed - ikke autopilot)*
2. *Tone (Den bedste - den, du er stolt over)*
3. *Stemme (Brug sangstemmen som inspiration)*
4. *Buzz (Genvej til forbedring)*
5. *Sang (Simple melodier UDENAD)*
6. *Egalitet (Instrumentet må ikke 'stå i vejen')*
7. *Artikulation (Optimér klarhed og hastighed)*
8. *Omfang (Udvid omfang, brug det hver dag)*
9. *Dynamik (Udvid dynamik, brug den hver dag)*
10. *Skalaer (Alle skalaer hver dag)*

Forspil.

Når man skal beskrive en idealsituation, i dette tilfælde omkring den daglige øvelse, kommer det let til at blive meget ambitiøst og måske virke uoverkommeligt.

Disse ti punkter er imidlertid ment som en hjælp til at gøre den daglige øvelse lettere, men alligevel mere udbytterig. Ved jævnlig brug vil det virke naturligt og overkommeligt (håber jeg). De enkelte punkter får her en kommentar:

ad 1)

Uanset om man øver én time eller tre, vil fuld tilstedeværelse optimere øvelsen kolossalt. Især hvis det er én time vi taler om. Brug den kostbare tid med respekt, og vær 100% fokuseret.

Vær klar i hovedet og begynd med at lave nogle gode dybe vejrtrækninger (find nogle gode øvelser).

Få ro i kroppen. Luk verden ude. Lyt til alt, hvad du laver og reagerer på det.

Hvis du øver i længere tid, så hold små pauser indimellem (ca. 10 min. pr. time).

ad 2)

Alle har på deres instrument én eller flere toner, der klinger særlig godt. Brug denne din mestertone som godt eksempel på resten. Fyld lungerne helt (stadig med gode øvelser). Lav simple øvelser ud fra tonen, og lyt til, om den gode klang følger øvelserne.

Brug 'sang' og 'buzz' til hjælp (omtales senere). Således kan hele omfanget 'lære' at lyde mesterligt.

Ligesom ved de øvrige punkter, kommer dette ikke på kort tid. Det er en proces; men sæt den i gang, vær tålmodig, men målbevidst og mærk efter, hvordan du hver dag udvider klangområdet.

ad 3)

Som instrumentalister har vi et 'fremmedlegeme' mellem os selv og lyden, der kommer ud.

Det rene, enkle musikalske udtryk vil altid nemmest og mest umiddelbart komme fra sangen.

Vi hører tit, at vi skal 'syng' med vores instrumenter. Derfor bør vi også rent faktisk syng i vores øvelse. Syng den frase igennem, du skal spille, og det vil gøre frasen smukkere og klangen bedre. Men syng med den bedste stemme, du har. Ikke noget med at godtage en ynkelig, presset stemme.

ad 4)

Mundstykke-spil eller buzz øger ligeledes resultaterne i øvelsen. Måske den øvelse, der rigtigt udført bringer os hurtigst videre. Også her må du finde den absolut bedste klang, du kan opdrive (stadig med fuld vejrtrækning). Brug dog udelukkende buzz som guide til de gode toner eller fraser. Afprøv med det samme på instrumentet, hvad du netop buzzede.

En god tre-trins-raket til en god frase er: Syng den – buzz den – spil den.

ad 5)

Spil simple melodier (børnesange, årstidssange, salmer, mm), og spil dem udenad (bare én om dagen), men med ro og værdighed. Det giver dig mulighed for helt at koncentrere dig om klang, egalitet og frase. Samtidig er det dejligt at starte sin øvelse med noget, der klinger godt og gør godt i sjælen. Også her bruger du tre-trins-metoden fra før.

En ny disciplin introduceres her. 'Spil' også melodien igennem kun med luft (med munden i spilleposition). Både med instrument (og med de rigtige greb) og uden. Det giver din krop lejlighed til at mærke den gode fornemmelse af fyldte lunger og at fornemme instrumentets modstand.

Øvelsen fungerer fint som forøvelse til tre-trins-affæren.

ad 6)

På alle messinginstrumenter er der toner, der klinger frit og åbent (næsten af sig selv). Med mere modstand (brug af ventiler) kommer som regel også en mere lukket klang. Lav det eksperiment, at du puster luft igennem instrumentet først uden ventiler derefter med alle ventiler. Her mærker du, hvad jeg taler om. Denne forskel kan kun udlignes ved, at du bruger mere luft på toner med meget modstand og mindre på de åbne.

Vores mål skal være, at alle toner er ensartede, gode og frit og fuldt klingende.

Den spændte klang, man ofte hører i det høje register, og lukkede, uldne klang i det dybe register, kan vi ved hjælp af de nye værktøjer få ændret (øvelserne to, tre og fire).

Tænk høje toner som hurtig luft. Prøv det først i mundstykket. Men husk: Gå langsomt og metodisk frem (ikke mase eller fortsætte for længe med høje toner).

Tænk dybe toner som varm tyk luft, der nærer den varme, flotte klang. Også her: Prøv tonerne i mundstykket.

Vær tålmodig, det kan være svært at finde de dybeste toner på mundstykket; så gå langsomt frem.

Forlang meget af dig selv, men forlang ikke mirakler hver dag.

ad 7)

Baggrunden for en god artikulation er en fri, stabil luftstrøm – et godt flow! Luften skal være tonens igangsætter! Tungen må kun

være den lille ventil, der præciserer artikulationen (så ikke nogen tunge mellem læberne – hvis du kan undgå det).

De fleste må prøve at gøre tungens rolle mindre, så fortvivl ikke, hvis du også skal.

En god øvelse til at vænne sig til mindre tungebrug er at lave luftansatser: Altså toner der kun sættes igang med luft (som hvis man siger HÅ – HÅ).

Det føles nok lidt klodset i begyndelsen, men vil hurtigt blive bedre. Også her er det vigtigt at afprøve med rigtige ansatser (med let tunge og en lille t-ansats) straks efter luftøvelserne.

Som messingblæsere skal vi råde over mange artikulationsformer. Den samme lille 'præcisionsventil' (tungen) kan med forskellig luftmængde og -hastighed lave alle de artikulationer, vi har brug for.

ad 8)

I takt med at du udvider dit omfang, skal du hver dag sørge for at bruge det hele.

Lad være med at springe over, hvor gærdet er lavest.

Brug det i skalaspil.

Spil også dine øvrige øvelser oktaven over og under (eller to oktaver). Det er samtidig en god træning i at oktavere.

ad 9)

Dynamik skal også opøves og trænes hver dag. Det er ikke godt nok at spille tre f'er, når du er i orkestret. Spil også dine sange i ekstreme nuancer. De fleste tror at øve dynamik kun er at øve kraftigt.

Men tag ikke fejl: Ved at kunne kontrollere de allersvageste nuancer åbner der sig en ny verden for dig.

Udvid hele tiden dynamikområdet, og test evt. indimellem især ved kraftige nuancer med en tuner (hvis du har én). Men test kun; lad aldrig, mens du øver, en tuner stå tændt!

Opøv øret i at kontrollere.

ad 10)

Det er ofte sådan, at messingblæsere, der kun (eller oftest) spiller i b-tonearter, har problemer bare med et par få krydser.

Begynd at spille dine skalaer udenad både dur og mol (hvis ikke du gjorde det i forvejen).

Få lavet en kvintcirkel, og gå langsomt, men sikkert frem, så du efterhånden mestrer dem alle.

Spil dem så hver dag!

Det vil gøre dig klar til næsten enhver udfordring.

Med dit (nye) omfang skal du naturligvis spille dem i to oktaver.

Spil dem i ottendedele først stødt, så sløjft, dur og mol, samt tempo (efterhånden) ca. 76 på fjerdedelene. Hvis du følger

kvintcirklen, som jeg vil foreslå, kan du starte med C-dur, a-mol; G dur, e mol; osv. til du igen kommer til C-dur.

Det vil hurtigt føles naturligt.

Udnyt så muligheden for at spille med forskellig dynamik og artikulation.

Efterspil.

Selvom det ser omfattende ud, vil det efter en tid blot vare 15-20 minutter. Så har du alligevel ca. tre kvarter af den time, som du har afsat til øvning, til andre ting.

Vigtigt er altid at begynde med at gøre dig fysisk og psykisk klar. Spil noget enkelt, der klinger frit, smukt og stort. Så kan du i skalaspillet afprøve de øvrige punkter.

At spille udenad er ikke hverdagskost for alle. Men spring ud i det: Begynd meget simpelt, og tag efterhånden større udfordringer. Så vil du hurtigt komme efter det og komme til at holde af det!

Disse forslag er ment både som opvarmning/skalaspil og som værktøjer til den øvrige øvning, der omfatter orkesterstemmer, etuder og solostykker.

Hvis det ser lidt for uoverskueligt ud, vil jeg foreslå, at du finder en af de mange gode lærere, der i dag findes blandt messingblæsere.

Hun/han vil hurtigt sætte dig igang og måske lave en plan specielt for dig.

Så kan du nok efter nogle gange 'overtage' ansvaret selv.

Hans Andersen, Águilas 22.10.2008

PAS GODT PÅ DIN HØRELSE, DEN FÅR DU BRUG FOR RESTEN AF DIT LIV!

TILBUD

Til alle musikere på formstøbte monitors og musiker-hørevern.
Gælder hele 2008.
Pris for musiker-hørevern kun 1.499,00

Individuelt formstøbte hørevern til musikere

Østerbro Hørecenter
Nordre Frihavnsgade 49, 2100 Kbh. Ø

Tlf.: 3940 1050
info@audiovox.dk
www.audiovox.dk

Royal Danish Brass i nyt set-up i Næstved

Ind under jul, helt nøjagtig søndag den 21. december kl. 16, kan man i Sct. Peders Kirke i Næstved opleve det traditionsrige ensemble, grundlagt i 1977, i en ny og 'slank' udgave. Besætningen ved denne koncert bliver to trompeter, Nikolaj Viltoft og Jonas Wiik, og fire tromboner, Kasper Thaarup, Keld Jørgensen, Tobias Biørs og Lars Haugaard.

Repertoiret bliver helt nyskrevne kompositioner og arrangementer – naturligvis med den tilstundende højtid julen som overordnet 'tema'. Komponisterne/arrangørerne hedder N.W. Gade, Henry Purcell, Andy Sundstrøm, Stephen Adams, Oskar Lindberg, J.S. Bach, Thomas Weelkes, P.I. Tjajkovskij, Emmy Köhler og Keld Jørgensen.

Ved koncerten medvirker endvidere kirkens pigeor samt organist Christian Kampmann Larsen.

Allerede lige efter de mange helligdage, kan Royal Danish Brass høres den 4. januar kl. 15.00 i Støberihallen, 3400 Hillerød. Her er besætningen også anderledes end 'normalt', idet den succesrige kvintet, Art of Brass, er inviteret til at medvirke i nytårsløjerne bl.a. i det fine gamle Philip Jones repertoire

Thomas Hovaldt

Fra venstre: Nikolaj Viltoft, Jonas Wiik, Keld Jørgensen, Lars Haugaard, Tobias Biørs og Kasper Thaarup (foran).

PIANOKOMPAGNIET

Faguddannede pianoteknikere
Pianostemning og reparation
Salg af klaverer og flygler
Aut. forhandlere af:
Steingraeber & Söhne
Grotrian-Steinweg

www.pianokompagniet.dk

København afd.

Trepksgade 4

2100 København Ø

tlf. 70 23 60 88

kbh@pianokompagniet.dk

Århus afd.

Skt. Pauls Gade 25

8000 Århus C

tlf. 70 23 80 88

fax. 70 23 80 89

aar@pianokompagniet.dk

klaverer · flygler · stemning · reparation · salg

Koncert Stævne

Den 21. og 22. februar 2009 afholder Sønderjysk Concert Band igen i år et åben concert band stævne. Alle er velkomne. Repertoire oplyses senere.

Arrangementet starter lørdag middag og slutter søndag eftermiddag og det afholdes i Musikhuset i Sønderborg. Nærmere oplysning se www.sjconcertband.dk eller kontakt nedenstående på 20 46 48 98.

Ole Livbjerg Klitgaard
Sønderjysk Concert Band

Kom og gør en god handel!

Jeg har overtaget instrumenter, tilbehør o.m.a. fra COPENHAGEN BRASS CENTER og sælger det nu til særdeles fordelagtige priser.

Udvidet værksted
med alt CBC's
specialværktøj

**MESSING-
BLÆSER-
VÆRKSTEDET**

THOMAS ELBRO · Hoffmannsvej 22 st. th. · 8220 Brabrand
Tlf. 8626 0612 & 2670 8112 · thomas@elbro.dk · www.elbro.dk

Nakskov Brass Band Festival

“Nakskov Brass Band Festival” er et initiativ fra Lolland Brandvæsens Orkester. Idé-personen bag er Dorte Frederiksen, der med sin stærke interesse for jagthorn, trompet og blæsemusik generelt ønsker at styrke samt øge inspirationen til og interessen for amatør-brass-band-musikken i Danmark og i udlandet.

“Nakskov Brass Band Festival” skal bidrage til at skabe øget fokus på messingblæsemusikken i et ikke-konkurrerende forum til gensidig inspiration for musikere, dirigenter og komponister. Til festivalens fælleskoncerter, hvor mindst én ny komposition præsenteres og uropføres, samles orkestrene i Danmarks største amatør-brass band.

Ud over de musiske aktører vil festivalen med tiden også omfatte workshops, foredrag, sessions og udstillinger, hvor de individuelle orkestre, landsdele og lande kan præsentere sig, og hvor instrumentmagere, forhandlere og leverandører inden for musikbranchen kan leje sig ind på stand-områder.

“Nakskov Brass Band Festival” er et udviklingsprojekt, og det er planen, at festivalen fremover afholdes hvert andet år. Visionen er, at orkestre fra de nordiske lande, Østersø-landene og det øvrige Europa med tiden også deltager.

Fra idé til projekt

Vi begyndte med at danne en styregruppe, der består af Lolland Brandvæsens Orkestres bestyrelse og dirigent samt turistchefen i Nakskov.

For at afdække orkestrenes interesse for deltagelse i festivalen gik arbejdet i gang med at få interessetilkendegivelser fra en række brass bands, hvis adresser og navne blev fundet på DAO's medlemsliste og på internettet. Brass bands, som vi med anmodning om interesse-tilkendegivelse hhv. direkte invitation pr. mail eller brev ikke måtte være nået ud til, er naturligvis også hjertelig velkomne.

Det viste sig hurtigt, at der var en sund interesse for deltagelse i festivalen (godt 350 musikeres forhåndstilkendegivelse), og styregruppen besluttede derfor at gå i gang med det store arbejde, det er at søge midler til projektet. Intet projekt uden penge, så vi sendte en pæn portion ansøgninger afsted. Til vores store glæde har ideen virkelig vundet terræn, og vi er meget tilfredse både med den moralske og den økonomiske opbakning, vi har fået og får.

Med hensyn til tidspunktet for den første afholdelse af festivalen løb vi ind i nogle barrierer og har derfor måtte udsætte et par gange pgr. manglende tilmeldinger. Det har betydet, at vi på ny har måttet ansøge om at få midlerne overført fra år 2008 til 2009, hvilket alle tilskudsgivere har indvilget i. En udsættelse af arrangementet til d. 16. og 17. maj 2009 giver os håb om, at flere orkestre bedre kan planlægge deres deltagelse samtidig med, at det har givet styre-gruppen mere tid til at få hjemmeside og anden markedsføring på plads. Det skal i samme ombæring ikke være usagt, at kan vi grundet manglende tilmeldinger ikke afholde festivalen d. 16. og 17. maj 2009, falder projektet til jorden.

Projektet støttes i dag finansielt af Region Sjælland, Falck Danmark A/S, Lolland Kommune, Tuborgs Grønne Fond,

Kunstrådet og Dansk Amatør Orkesterforbund. Derudover deltager vigtige aktører inden for det lokale erhvervs- og handelsliv, turistforeninger og –bureauer.

Tilmelding og program

Tilmelding skal ske på www.nakskovbrassbandfestival.dk senest d. 1. februar 2009. Herefter får de deltagende orkestre tilsendt partiturer til fælleskoncerterne og øvrige praktiske ting aftales endeligt. Det påregnes, at hvert orkester spiller 2-3 koncerter under festivalen – alt efter antal deltagende orkestre.

Det overordnede program ser således ud:

Lørdag

Kl. 10.00-11.00	Ankomst af deltagende orkestre til Axeltorv i Nakskov.
Kl. 11.00	Officiel åbning af “Nakskov Brass Band Festival” ved Formand for Erhvervs- og Kulturudvalget i Lolland Kommune, Hans Ole Sørensen og Formand for Dansk Amatør Orkesterforbund Jeppe Uggerhøj . Herefter anvises orkestrene spillepladser i Nakskov by
Kl. 11.00-13.00	Individuelle koncerter pågår på anviste steder
Kl. 13.00	Frokost
Kl. 14.00-16.00	Individuelle koncerter fortsætter
Kl. 17.00	Fælleskoncert ved Nakskov Idræts Center (i amfiteatret eller i centret afhængig af vejret) Forventeligt 2-3 melodier, hvortil partiturer sendes til orkestrene før festivalen
Kl. 19.00-?	Fællesspisning, underholdning og hyggeligt samvær i Nakskov Idræts Center

Søndag

Kl. 9.00-10.00	Fælles morgenmad
Kl. 10.00-13.00	Individuelle koncerter pågår på anviste steder
Kl. 13.00-14.00	Fælles frokost og afslutning
Kl. 15.00	Tak for denne gang og på gensyn!

Adgang til koncerterne er gratis.

Styregruppen for “Nakskov Brass Band Festival” glæder sig til at byde velkommen til Nakskov d. 16. og 17. maj 2009! For yderligere information: www.nakskovbrassbandfestival.dk

På styregruppens vegne, Dorte Frederiksen

Erik Jørgensen - 100 år?!

Titusindvis af mennesker har set denne mand bagfra på en scene. Det er ikke fordi, Erik Jørgensen ikke også er pæn forfra, men fordi han altid står i spidsen for et orkester. Erik bliver ikke 100 år, det var blot blikfang i overskriften, men det er Greve Harmoniorkester sammen med Erik derimod blevet her i efteråret.

Det blev markeret med en ganske almindelig tre timers lang prøve med god engelsk musik på Greve Musikskole. Det glædede redaktionens messinghjerter, at også harmoniorkestre markerer sådanne festdage med transfedtsyreholdige snacks og masser af guldøl.

Greve Musikskole har i årtier været omdrejningspunktet for Eriks daglige virke, og her findes et forbilledligt eksempel på, hvad en stor veldreven musikskole rummer, formår og er leveringsdygtig i.

Når Erik rører ved noget, kommer der musik ud af det. Det høres tydeligt, når Greve Harmoniorkester på 36. år spiller rundt omkring i ind- og udland, når Erik blæser på lur, bliver danmarksmester, dirigerer hjemmevernet, eller når han spiller tuba i det efterhånden store og meget

Erik Jørgensen nu fra siden.
Foto Søren Brostrup Nielsen.

velspillende juniorharmoniorkester i Greve.

Erik er leder af DAM's dirigentuddannelse, har været aktiv omkring "Unge Spiller klassisk", er formand for DAO's musikudvalg og har gennem dette job været bagmanden bag utallige Danmarks Mesterskaber for Brass Bands og Harmoniorkestre.

Erik er et seriøst, humoristisk, venligt og yderst behageligt musiksk menneske.

Vi ønsker Erik hjertelig tillykke, kipper med flaget, åbner en af de guldøl, som ikke blev drukket hin torsdag aften og foreslår, at orkestrene i fremtiden og ved konkurrencer skal sidde med ryggen mod publikum, så vi andre kan se Erik forfra.

Red.

Årets fjerde UBB samling

- sluttede af med årets bedste koncert!

Begyndelsen af oktober bød på endnu en samling i UBB – den 4. i løbet af 2008, hvilket er godt klaret.

Alle tog velforberedte fat fredag aften på et meget ambitiøst program for denne weekend, som bl.a. bød på *Call of the Cossacks* af Peter Graham, *Tuba Concerto* af Ralph Vaughan Williams, *Festive Overture* af Shostakovich og et super slaggtøjsnummer *The Clock with the Dresden Figures* af Albert Ketely. Koncerten blev holdt i "Viking", som er en rigtig dejlig sal at spille i, og den blev meget hurtigt fyldt op denne søndag eftermiddag. Vi måtte bære stole ind af flere omgange for at kunne bænke alle. Den fyldte sal tog godt imod orkesteret, de mange solister og var meget medlevende under *Call of the Cossacks*.

I løbet af 2008 har orkesteret været i Åbenrå, Hørning, Lyngby og nu Svend-

UBB ved DM 1. november i Herning.
Foto Peter Hansen.

borg, ligesom orkesteret også var at opleve ved DM i Herning.

Formand for DAO Jeppe Uggerhøj stod denne aften i spidsen for UBB

som leverede en flot og underholdende koncert, for en fyldt og velopløst sal.

På gensyn til næste koncert med UBB som finder sted i Sorø februar 2009.

Joan Mikkelsen.

Jørgen Larsen

DAO's tidligere formand, Jørgen Larsen, har netop her i oktober fejret sin 70 års fødselsdag. Jørgen Larsen, eller Den Store Larsen, vi små unger fra Hjørring lærte ham at kende som, var formand for DAO dengang forbundet talte rigtig mange medlemmer og orkestre. Dengang hvor et repræsentantskabsmøde kunne trække op mod 80 fremmødte og rigtigt få sindene i kog.

Larsen styrede butikken med hård hånd og havde et fantastisk visionært overblik samtidig med, at han trakterede Bb-tubaen i 1. div.

Jørgen var sammen med Herbert hjernen bag UBB og DM mesterskaberne, som vi kender dem i dag.

Rygterne taler sandt, når de siger, at man ikke kunne slippe fra at lægge sig ud med disse to herrer og deres visioner.

Vi siger tillykke med dagen og bringer i den anledning et blide fra Jørgens formandstid.

Thomas Hovaldt

Den Store Larsen og gamle Møller på en UBB tur.

**Holbæk
Byorkester**

Holbæk Byorkester har ledige pladser:

- uKlarinetter (alle stemmer er mulige)
- uBas-basun
- u1 multi slagtpøjsmenneske

Info om Holbæk Byorkester

45 medlemmer ca.

prøveaften torsdag

15 koncerter pr år. ca.

Mere information på

www.holbaekbyorkester.dk /

info@holbaekbyorkester.dk

Kontaktperson Jan Petersson (formand) hhv.

tlf. 2380 7299 eller 2075 5576.

MUSISK CENTER ASKOV

- amatørernes eget center

VI TILBYDER;

- Indkvartering
- Forplejning
- Øvelokaler
- Koncertsale
- Og meget, meget mere, alt til rimelige priser

*Brug Musisk Center Askov
det er dit center!*

Musik Center Askov
Maltvej 1 - Askov
6600 Vejen

Kontakt: Musik Center Askov
Søndervej 7
2830 Virum
Telefon 45 85 48 42 Fax: 45 85 48 65
Mail: musik.center@mail.tele.dk
www.amatormusik.dk/musisk-center

**MUSISK
CENTER
ASKOV**

“Nye tider i Søværnets Tamburkorps”

Som konsekvens af sidste forsvarsforlig undergår Søværnets Tamburkorps en del forandringer, men dagligdagen består stadig udelukkende af musik.

Det sidste forsvarsforlig indeholder blandt andet en lukning af det, Søværnets Tamburkorps gennem mange år har betragtet som deres hjemmebane, nemlig Søværnets Grundskole i Auderød. Dette betyder, at Søværnets Tamburkorps er flyttet til København, nærmere bestemt Marinestation Holmen med bl.a. Arkitektskolen, Det rytmisk Musikkonservatorium og Operaen som nærmeste »naboer«.

En anden betydelig konsekvens af forliget er, at værnepligten, hvor der rekrutteres nye tamburgaster M/K, er ændret fra en tjenestetid på 9 måneder til kun 4 måneder. I de resterende 3 måneder af værnepligtsperioden (den første måned er på Søværnets Grundskole i Frederikshavn) har man sit eget værelse på Marienekassernen på Holmen.

Derefter bliver man tilbudt en lejlighed, så snart der er en ledig, i Nyboder. Det betyder, at man ved Søværnets Tamburkorps bliver antaget som værnepligtig i 4 måneder, men tjenestetiden bliver herefter forlænget med en ansættelse på minimum 6 måneder, hvor man er tilknyttet korpset som marinekonstabel. Derved har man en samlet tjenestetid på minimum 10 måneder.

En dagligdag med musik

Gør man tjeneste over en årrække, optjener man den såkaldte ”civiluddannelse”, hvilket betyder, at forsvaret tilbyder løn under uddannelse som forberedelse til et liv i den civile verden efter kontraktophør. Indgangsvinklen til Søværnets Tamburkorps er det, man tidligere kaldte session, som i dag hedder »Forsvarets dag«. Her melder man sig som frivillig værnepligtig med ønske om tjeneste ved Søværnets Tamburkorps. Tjenestetiden indbefatter 20 arbejdsdage som rekrut, hvor man snuser til livet som soldat i søværnet. Efter rekruttiden står dagligdagen udelukkende på musik med cirka 100 arrangementer årligt i ind- og udland.

Adgangsbilletten

Adgangsbilletten til Søværnets Tamburkorps er først en høreprøve (materiale- eksempler tilsendes), som også indbefatter et selvvalgt stykke og et stykke prima vista. Er denne prøve bestået, modtager man et sæt noder, der skal læres udenad, og efter at denne anden prøve er bestået, indkaldes man til Søværnets Tamburkorps.

Oplysninger om prøvernes art og omfang fås ved henvendelse til: Musiker Ib Myrner på telefon: 25 16 42 79.

Yderligere oplysninger om Søværnets Tamburkorps fås ved henvendelse til korpsets leder: Anders Rasmussen, kontakt@tamburkorpset.dk eller 25 16 42 80.

Højsæsonen er igang

Det er nu blevet vintertid og højsæson for koraktiviteter på alle planer. Koncerter er der sikkert mange af den kommende tid, Sangerdysten er i fuld gang, næste års Norbusang planlægges, Spil Dansk Dagen er overstået, og Sangens år rinder ud. Der er mere fokus på at synge end i flere år, og morgensang dukker op flere og flere steder. Bertel Haarder bebuder, at sangen er det vigtigste fundament i musikundervisningen, en sangens Årsangbog uddeles til skolernes 4. klasser med 123 sange o.s.v. – hvad forhindrer så sangen i at blomstre? Det må meget gerne smitte af på interessen for korsang og opbakningen hertil, men på det område kniber det vist med forståelsen eller økonomien på skolerne. Man må at håbe, at den grøde, der viser sig at være takket være det omtalte, må være medvirkende til at skabe mange børnekor såvel i skolerne som på musikskolerne, så alle børn får tilbuddet. Læs begrundelserne i min sidste leder (Musikmagasinet nr. 11) og brug argumenterne, når der skal slås til lyd for skolekoret over for forældre, ledelse eller kolleger.

Siden sidst har vi afholdt korlederkursus på Musisk Center Askov med få, men engagerede deltagere – færrest fra DABU. Det blev en forrygende god oplevelse, og med Susanne Wendt var vi i de allerbedste hænder. Fra det første minut til alle deltagere var ved at tegne efter aftenens sidste lektion, sørgede hun hele torsdagen for at holde os i ånde. Hun var sprudlende, entusiastisk, inspirerende, fuld af gode ideer og uafbrudt i aktion med nye input, holdt os fanget med et smittende humør og stort overskud, så begejstringen var udelte og roserne mange. Der blev ikke sparet på energien, og det kompendium, Susanne Wendt medbragte var så omfattende, at det kneb at nå det hele trods et forrygende tempo. Vi fik for alvor noget med hjem – ikke bare papir, men i højeste grad åndelig og praktisk korføde i form af spændende, afvekslende, sjove lege, aktiviteter, der satte skub i alle deltagere og affødte mange kommentarer, god respons, mange spørgsmål og lyst til at fortsætte i samme stil hjemme i koret. Opvarmning var en stor og alsidig affære med ideer i massevis til både store og især små korelever. Respekten for ar-

bejdet var i højsædet, og variationen i aktiviteterne var nærmest uendelig. Susanne evnede næsten at tage pusten fra os, men havde også tid og overskud til at gentage de ting, der krævede et ekstra forsøg. Det var fuldstændig umuligt at komme upåvirket fra Susanne Wendts timer.

Foruden Susanne Wendt havde vi højskolelærer Kristian la Cour til både inspirerende og velforberedte morgensamlinger og en hyggelig visekoncert samt højskoleforstander Ole Kobbegaard som musisk foredragsholder over emnet "Fra Ingemann til Rasmussen", som viste sig ikke at være statsministeren!! Det var bare synd for de mange korledere, der ikke tog til Askov i uge 41. Tidspunktet for dette årlige stævne bliver sandsynligvis ændret til uge 40, idet det måske ikke er så heldigt for folkeskolelærere at være væk fra skolen fredagen før efterårsferien på grund af hjerteløb. Altså: et stort ønske om større tilslutning af DABU'er næste år – sats på uge 40 fra onsdag til fredag. Nærmere i næste nummer af Musikmagasinet.

God fornøjelse med korarbejdet og de traditionelle julekoncerter. Lad os høre fra flere kredse eller enkeltkor næste gang. Det er dejligt med beretninger fra korenes aktiviteter.

Ulla Jørg

Nyt fra Nord-Vestjylland kredsen

Selvom det ifølge De Nattergale "Is hard to be a nissemand", var der intet, der var for svært for de 200 korbørn, der deltog i dagens korstævne den 4. november på Østre Skole i Thisted arrangeret af lokalforeningen for Danmarks Børne- og Ungdomskor. Der blev taget hul på julens sange under kyndig vejledning af de to instruktører, Simon Alstrup og Morten Søgaard. Det var med stor entusiasme og iver, de to unge mænd fik børnene helt op på mærkerne med deres meget rytmiske sange i eget arrangement. Der blev trampet, klappet, sunget og rappet på både dansk og udenlandsk.

Til den afsluttende koncert var der mødt rigtig mange interesserede op for at høre resultatet af børnenes kordag. Der var et stort bifald fra både børn, korledere og publikum til de to instruktører, da dagens sange blev fremført. Bifaldet stoppede først, da man lovede publikum et ekstranummer.

Ud over inspirationen fra De Nattergales "It's hard to be a nissemand", havde instruktørerne også ladet Beethoven komme på banen med et par tekster fra Für Elise, som de havde ladet indgå i en rap-sang. Sangen "Stjernesked" havde de selv skrevet både tekst og musik til. Endelig kan de skoler, korbørnene kom fra, vist glæde sig til at høre Simon og Mortens helt eget bud på den kendte: "Nu er det jul igen". En fantastisk og meget inspirerende dag for både børn og voksne.

Deltagende skoler:

Østre Skole, Thisted, Tingstrup Skole, Frøslev Skole, Nors Skole, Thyholm Kirkekor, Glyngøre Skole, Nordvestjysk Pige- og Røllig-hedsskolen, Bjergby Friskole.

Dorte Dahlgren

FUK's 40 års jubilæum

TIL LYKKE med de 40 år

*Til en organisation, der både høster og sår.
Mange barnestemmer har fået klang
gennem kirkekorets liflige sang,
hvor dygtige organister tager en tårn
og giver med musikalitet de mange børn
en kvalificeret oplevelse og et engagement for hele livet,
som med indlevelse og forståelse bliver givet.
Held og lykke med de næste fyrré år,
hvor udvikling og fremgang sikkert når
at skænke FUK en første rang
i arbejdet med fremme af børnesang.*

*Med denne hilsen og et stort TIL LYKKE
vil "søster" DABU jer gerne smykke.*

Koncertturné til Krakow

*På koncertturné med Søllerød Kirkes PigeKor
til Polens smukkeste by, Krakow*

Efter tre dages intensiv træning af et par mere eller mindre rustne sommerferiestemmer tog 14 sangere fra Søllerød Kirkes PigeKor (dirigent: Klaus Lyngbye) samt tre fløjtepiger fra Hørsholm Fløjteensemble (leder: Nina Udsen) på en oplevelsesrig koncertrejse til Krakow; Polen. Turen var nøje planlagt af Husum kirkes organist, Eva-Maria Jensen samt en herboende polsk bekendt: Margaret Sobolewski. Med et omfattende koncertprogram formåede pigerne at gøre indtryk på et stort publikum, der således fik et indblik i pigekormusik af både ældre og nyere dato – fra klassiske renæssancesatser til mere moderne eksperimenterende kompositioner. Pigerne lagde blidt ud med et par dages sightseeing i Krakow, hvor de fik rig mulighed for at opleve Polens smukkeste by på nært hold. Både den berømte Wawelborg samt det jødiske kvarters historie blev grundigt gennemgået af en engelsktalende turguide, og for de særligt ivrige var der også planlagt en mindre rundtur på Krakows kunstgallerier. De efterfølgende koncerter blev afholdt i en række store, smukke og ikke mindst klangfulde kirker til stor glæde for både fløjter og korsangere. Her medvirkede pigerne oftest til en kort katolsk messe, hvorefter koncerten blev afholdt. Der blev også tid til en heldagstur til det populære skisportssted Zakopane, hvor pigerne gav koncert i byens kirke, hvilket vakte stor interesse blandt byens mange turister. Efter en vellykket

koncert i Polens største kirke, Mariakirken i Krakow, var pigerne nået lidt over halvvejs igennem de fire messer og fem planlagte koncerter – et forholdsvis moderat antal, hvilket bevirke- de, at der også blev tid til velfortjente pusterum som indbefattede både shopping og sushibarer. Koncertprogrammernes musikalske omfang og sværhedsgrad bevirkede, at pigerne hø- stede stor ros fra både det polske og det udenlandske publi- kum – især var koncerten i Mariakirken en stor oplevelse på grund af kirkens status som værende én af de mest berømte kir- ker i Europa. Ikke mindst var den arkitektoniske udsmykning samt den fabelagtige akustik med til at gøre koncertoplevelsen spændende for både publikum, fløjter og sangere. Turen blev rundet af med en hviledag, hvor pigerne havde mulighed for at udforske dele af Krakow på egen hånd. For mange af pigerne blev den sidste aften brugt til at opleve det polske natteliv, og de fik da også sunget sig til en gratis øl eller to. Efter en uge med koncerter og prøver nåede pigerne lige akkurat hjem til det nye skoleår, der for de fleste af pigernes vedkommende om- fatter 2. eller 3.g. I efteråret planlægger pigekoret en mindre koncerttur til Göttingen i Tyskland, og i påsken 2009 går turen til Ungarn, hvor koret vil deltage i en international korkonkur- rence i Budapest.

Charlotte Haugaard

VIDENCENTER FOR UNGE STEMME

MasterClass VI i Unge Stemmer

**ALLE BØRN
KAN SYNGE**

Hvordan kommer jeg godt
i gang med mit børnekor?

Herning 13.-15. marts 2009

WWW.UNGESTEMMER.DK

Dansk mandolinbygning - et kunsthåndværk

Af Per Graversgaard

Da mandolinen kom til Danmark i løbet af 16- og 1700 tallet, var det naturligt at alle instrumenterne var produceret i Italien. Som jeg tidligere har beskrevet findes der 2 hovedtyper, det er: 1. ældre type (milanesisk), der har 6 strengepar og var i brug fra 1600 tallet og op til 1800 tallets slutning, og 2. yngre type (neapolitansk), der har 4 strengepar stemt som violin. Sidstnævnte blev udviklet omkring 1740 og er den instrumenttype, der anvendes i dag. Da der kun kendes 1 danskbygget instrument af ældre type (bygget af C.G. Felszner i 1867), vil det altså være den yngre type, der fokuseres på. Omkring 1900 grundlagdes de første mandolinorkestre efter italiensk og tysk model, og mandolinen's popularitet var derfor stigende. Dette inspirerede også flere danske instrumentbyggere til at gå i gang med mandolinbygning.

Byggerne

Peder Stochholm (1843-1921) var en af de første instrumentbyggere, der interesserede sig for mandoliner. Han var født i Oxbøl og blev uddannet som snedker og billedskærer. Senere ernærede han sig som fotograf i Varde, men begyndte så småt at eksperimentere med instrumentbygning, hvilket indbragte ham en medalje i 1897. I 1901 flyttede han til København og i 1902 startede han eget værksted. Hans speciale var den store svensklut (en guitarstemt lut udviklet af svenskeren Johan Kraft), som mange visesangere brugte på den tid. Dog blev der også bygget mange mandoliner, som bl.a. blev benyttet i Achton Friis trio og i Braconys mandolinorkester.

En af dem, hvis instrumenter fik størst udbredelse, var Johannes Møller (1880-1963). Han blev ligesom Stochholm uddannet snedker og var virksom som instrumentbygger fra

1916 til 1962. I løbet af dette lange tidsrum byggede han alle slags mandolin- og guitarinstrumenter, cirka 700 i alt. Instrumenterne vandt stor indpas i mange mandolinorkestre og de benyttes fortsat i de eksisterende orkestre. Johannes Møller dyrkede også musikken selv som amatør i Brønshøj-Husum Mandolinorkester.

Den klassiske mandolin har en rund, nærmest pæreformet bund. I begyndelsen af 1900-tallet blev der udviklet en mere fladbundet mandolin, der var enklere og billigere at bygge. Det var dog stadig den samme type strenge, der var på. En af de instrumentmagere, der fremstillede mange af disse instrumenter, var Povl Just Povlsen (1892-1957). Han var udlært som maskinsmed og begyndte efter endt militærtjeneste at fremstille banjoer og trommesæt sammen med en kompagnon. I 1929 nedsatte han sig som guitar- og mandolinbygger. Der blev fremstillet 1005 instrumenter indtil hans død i 1957. Det var især fladbundede mandoliner og de store jazzguitarer, der var hovedproduktet.

En del andre instrumentmagere har beskæftiget sig med mandolinbygning igennem tiden. Her vil jeg blot nævne nogle navne: Thorvald Lund (1876-1930), Rikard Jensen (1930'erne), Arne Schlünsen (1909-98), Yngve Barslev (1912-79) og til sidst Hans Aarøe (1913-94), hvis instrumenter og værktøjer er udstillet på Musikhistorisk Museum i København. I dag er der kun en bygger af de klassiske pæreformede mandoliner, nemlig Kurt Søndergaard, der også er udøvende musiker i Magiba. Og han bygger kun instrumenter lejlighedsvis. Enkelte instrumentmagere har, som eksempelvis skotskfødte Victor Smith (Flatbush), specialiseret sig i de fladbundede mandoliner.

DSO KONCERT- og BEGIVENHEDSKALENDER

23. november 2008

Baghuset v. Ballerup Kirke
Magiba med solister
Se www.magiba.dk
Entré

6. december 2008 kl. 16

Skt. Stefans Kirke, Kbh. N
Tove Flensborgs Mandolinorkester

7. december 2008 kl. 15

Rejsestalden, Jægerspris
Magiba
Se www.magiba.dk
Entré

Amatørorkester uropfører klaverkoncert

Et af de ældste danske amatørsymfoniorkestre, Etatsorkestret, kunne i 2007 fejre sit 85 års jubilæum. Men trods sin høje alder går orkestret ikke af vejen for at prøve noget nyt. Ved en koncert i musikhuset Galaksen i Værløse den 23. november bød programmet således på en helt nykomponeret klaverkoncert af orkestrets dirigent Max Sydendal, med pianisten Berit Johansen Tange som solist.

Orkestret har gennem årene haft stor glæde af at optræde sammen med dygtige, unge solister, og det er faktisk takket være Berit Johansen Tange, at klaverkoncerten overhovedet er blevet til. Det var nemlig hende, der i foråret 2007 ringede til Max og spurgte, om han ikke havde lyst til at lave noget sammen med hende og med Etatsorkestret. De to havde mødt hinanden mange år før, da Max underviste på Sorø Akademi. De snakkede så om, hvilken af de klassiske klaverkoncerter der ville være velegnet, men kom ikke frem til nogen beslutning. Omkring det samme tidspunkt havde orkestret bedt Max, om han ville komponere et nyt stykke til os. Vi havde tidligere opført hans orkesterstykke *Sero Aestatis* to gange.

Max fortæller: "Pludselig gik det hele op i en højere enhed for mig, og jeg fik idéen til at komponere en klaverkoncert med Berit som solisten. Jeg tænkte samtidig over, at der i Danmark faktisk ikke er skrevet ret mange, om nogen, klaverkoncerter for amatørorkester og en professionel solist. På en eller anden måde er det jo fuldstændig oplagt, så jeg kontaktede fluks Berit, som syntes, det var en fantastisk ide."

Max Sydendal (født 1960) er på 9. år Etatsorkestrets inspirerende og afholdte dirigent. Han er komponist og cand. mag. i musikvidenskab og latin fra Københavns Universitet og har i løbet af 25 år oparbejdet en meget stor erfaring med at dirigere kor og orkestre og kombinationer af begge dele. Max Sydendal har skrevet musik i mange genrer: orgelmusik (hans to orgelfantasier er blevet spillet både i Europa, Australien og Japan), sange for kor og for solist og orkester, musik for kammerensemble samt musik til skuespil, men det er først og fremmest symfoniorkestret, som har hans interesse. Hans hovedværker er *Omnis Mundi Creatura* for orkester, kor og sopransolo (til tekst af Alain de Lille) og *Idus Martiae*, et symfonisk digt for stort orkester, som omhandler Caesars dødsdag (Max' klassiske dannelsen fornægter sig ikke, som man ser).

En række af Max Sydendals værker er udgivet på Edition Samfundet. På deres hjemmeside står der om hans musik bl.a.: "Form, tema, kontrapunktik og instrumentation er nogle af nøgleordene i Sydendals kompositioner. Hans kompositoriske stil blander ofte det tonale med det atonale. (...) Som en forlængelse af den senromantiske tradition er det mere de store former, brede linjer og længere temaer – det "maximalistiske" – end det minimalistiske, der har hans interesse."

Max fortæller videre: "Det er både en fornøjelse og en udfordring at komponere en klaverkoncert, som et amatørorkester er i stand til at spille, samtidig med at skulle komponere en virtuos klaverstemme, der udfordrer den professionelle klaversolist. Værket har jeg valgt at bygge op i den klassiske stil med tre satser. Det har jo vist sig at være holdbart, så hvorfor lave om på det?"

Max Sydendal

I arbejdet med koncerten har Max haft stor gavn af sin mangeårige erfaring med, hvad amatørmusikere generelt kan og ikke kan. Som han siger, er det næppe nogen hemmelighed, at træblæserne ofte er den stærkeste gruppe i symfoniorkestret, mens hornene ikke nødvendigvis behøver at blive unødigt udfordret, da det i sig selv er svært bare at spille på instrumentet. De tungere messingblæsere samt slagtiløjs må ofte "købes" til koncerterne og er ikke til rådighed på de almindelige prøveaftener, så derfor er det vigtigt at komponere stykket, så det kan fungere på en øveaften, når disse ikke er til stede. Strygerne skal selvfølgelig også udfordres på passende vis med 1. violinerne til at trække det største læs.

Alt dette må der altså tages hensyn til, når man skal komponere for amatørorkester. Da Max ved en prøveaften i foråret fortalte, at han arbejdede på 2. sats til klaverkoncerten, kom det fra førsteoboisten: "Nu sørger du vel for, at der er en god obosolo?" Max kunne kvittere med, at det faktisk allerede var tilfældet, og at der nok også skulle blive noget at rive i for de andre dygtige blæsere. Og hvis der under prøveforløbet skulle opstå misforståelser, er det selvfølgelig en stor fordel, at komponisten hele tiden er ved hånden til at rette tingene til. Vi har oplevet, at musikken er spændende og sjov at spille, med både dramatiske, lyriske og "finurlige" passager, sjove klange og spændstige rytmer. Det er Max' og vores håb, at også andre orkestre i fremtiden vil have lyst til at spille den.

Vibeke Appel, bassist i Etatsorkestret.

Redaktionen kan tilføje, at noderne til Sydendals klaverkoncert efterfølgende vil indgå i Centralnodearkivet. En mere indgående beskrivelse af musikken findes på adressen www.etatsorkestret.dk.

Jytte Steffensen

DAOS 60 år

DAOS fylder 60 i en turbulent tid for amatørmusikken

Af Knud Mouritsen, DAOS' styrelse.

Dansk Amatør Orkester Samvirke (DAOS) vil den 15. januar 2009 passere 60 års dagen for stiftelsen i 1949.

Der er i den anledning ikke lagt op til særlig markering af jubilæet, hvilket bl.a. kan forklares med den stramme økonomi, der er blevet en følge af de offentlige myndigheders ændrede syn på det organiserede amatør musikliv, som i helt overvejende grad holdes i live af frivillig ulønnet arbejdskraft.

DAOS' styrelse har måtte se i øjnene, at musiklovtilskud efter nedlæggelsen af Musikrådet nu er begrænset til kun at omfatte kursus- og stævnevirkssomhed, og beløbsmæssigt i en faldende kurve. Således er eksempelvis centralnodebibliotek og kammermusikbibliotek – en betydningsfuld landsdækkende aktivitet som de offentlige biblioteker ikke kan tilbyde orkestrene – ikke længere kvalificeret til støtte. Hvad dette kan betyde for fortsat at kunne betjene vore medlemsorkestre står p.t. hen i det uvisse.

DAOS' styrelse vil på trods af lovgiveres og myndigheders manglende indsigt i og forståelse af amatør musikkens samfundsmæssige betydning fortsat arbejde for medlemskredsens interesser, – fordi, – med et citat fra Folkeskoleordningen for

Købstæderne af 1814 – “ogsaa Instrumentalmusikken virker med til Menneskets Dannelse og Forædling og bør, som saadan betragtet, ogsaa læres af Børn, som dertil have Anlæg, og hvor Omstændighederne tillade, at deri kan gives Undervisning”.

NYT FRA DAOS

Evaluerings af sommerstævnet 2008.

Stævneudvalget har gennemgået kritik-skemaerne fra deltagerne, og et sammendrag heraf kan ses på DAOS' hjemmeside, www.daos.dk. Af økonomiske årsager erstatter dette den sædvanlige udsendelse af Stævnepost 3.

Flemming Sarroe.

Nyt fra Centralnodearkivet

Nye kammermusiknoder. Arkivet modtager fra tid til anden noder fra amatør musikere, der af forskellige grunde synes, at deres kammermusiknoder skal komme en større kreds til gode.

Det er dog sjældent, at der kommer så mange på én gang som i dette tilfælde, hvor jeg har modtaget 2 store nodesamlinger fra strygere (nedenfor ses, at de har spillet henholdsvis vla og vlc!), som er bosiddende i henholdsvis Slagelse og Ebeltøft. Tak for de mange noder! De vil herefter komme mange amatør musikere til gode!

Her kommer en oversigt over de fleste nye kammermusikværker, der er tilgået samlingen i løbet af det sidste halve års tid:

Albrechtsberger	Duo, C-dur	vla-vlc
Dittersdorf	Duo, Es-dur	vla-vlc
Chopin	Sonate, op. 65	vlc-kl
Debussy	Romance	vla-kl
	Sonate	vlc-kl
Fauré	Siciliennes, op. 78	vla-kl
Goltermann	Grand Duo, op. 15	vlc-kl
Grieg	Sonate, op. 36, a-mol	vlc-kl
Grützmacher	Fantasie Hongroise	vlc-kl
Hahn	Soliloque et Forlane	vla-kl
d'Hervelois	Suite, d-mol	vlc-kl
Kiel	Drei Romanzen, op. 69	vla-kl
Marcello	Sechs Sonaten	vlc-kl
Paganini	Variationer på G-strengen	vla-kl
Ravel	Pavane	vla-kl
Rolla	Sonate, Es-dur	vla-kl
Saint-Saëns	Iere Sonate, op. 32	vlc-kl
Rich. Strauss	Sonate, F-dur, op. 6	vlc-kl

Kodaly	Intermezzo	vl-vla-vlc
Farkas	3 danseparafaser	fl-ho-vla
Marschner	Romance	vl-vlc-kl
Shostakovich	Klavertrio, op. 67	vl-vlc-kl
Gebauer	Quartetto, op. 41	fl-cl-ho-fg
Dalberg, Nancy	Strygekvartet, op. 20.3	2vl-vla-vlc
Gade, N.W.	“Willkommen und Abschied”	2vl-vla-vlc
Jersild	Quartetto per archi	2vl-vla-vlc
Joplin, Scott	Ragtimes for strygere	2vl-vla-vlc
Gade, N.W.	Andante og Allegro	2vl-vla-vlc
Bentzen, OveBellman-variationer	Sekstet nr. 2	2vl-2vla-2vlc
Albinoni	Obokonzert	ob-kl
Bruch	Romance, op. 85	vla-kl
Dittersdorf	Konzert, F-dur	vla-kl
Dvorak	Cellokonzert, op. 104	vlc-kl
Haydn	Cellokonzert, C-dur	vlc-kl

Værkerne er nu indlemmet i samlingen og tilføjet til katalogerne på www.daos-kataloger.dk De kan lånes på sædvanlig måde.

Morten Frøsig, nodearkivar
daos@mail.dk, tlf. og fax: 75 82 84 05

OPERATION **SYNG**

“Fascination! Fascination!”

Sådan lød råbene ud over det ganske danske land, da en storstilet landsdækkende operation d. 09.10.08 kl.10.00 blev sat i gang på fem gymnasier i henholdsvis Aalborg, Århus, Grindsted, Odense og København. Kampklare gymnasieelever fra hele landet var mødt op for at slå et slag for en fornem sag: SANGEN!

Alle 2800 sangere kom bevæbnet med det sidste nye våben! SYNG's nyeste udgivelse “Fascination” blev holdt højt og stemmerne klang under kyndig ledelse af strategisk velplacerede generaler, der med stort overblik og kampgejst styrede slagets gang i de forskellige regioner.

Lone Selmer og Peter Bom styrede slagets gang på Kongsholm Gymnasium og HF. På Sct. Knuds Gymnasium var Malene Rigtrup og Morten Kjær ved roret. Tine Orht og Thue Thesbjerg styrede Grindsted Gymnasium. På Århus Statsgymnasium lå ansvaret i hænderne på AnneGrethe Severinsen og Kristian Skårhøj og på Nørresundby Gymnasium og HF stod Anne Meyer og Mads Tilst i spidsen for slaget.

Efter en lang dags træning stod tropperne endelig klar kl. 15.15 til i fællesskab at udbrede dagens budskab og mon ikke alle Danmarks indbyggere den dag i alle kroge af landet kunne høre råbet “Fascination, Fascination”.

Af Bjørg Lindvang, SYNG bestyrelsesmedlem

På Kongsholm Gymnasium og HF

Da jeg hørte om Operation SYNG fra min musiklærer tænkte jeg “hvorfør ikke?”. Det lød som en meget god idé, og det kunne være meget sjovt, at bringe forskellige skoler sammen for at synge i et kæmpe kor.

En ting jeg – og nok også andre – har fået ud af arrangementet er, at jeg har fået en fornemmelse af at synge i et rigtig stort kor, og jeg har lært noget af det, på en ny og anderledes måde. Det at det ikke var et soloprojekt, men at der var så mange, der var mødt op bare for at synge for sjov, gjorde at der var flere folk der var med på at synge. Nogle af sangene er ikke hvad jeg plejer at synge eller høre, men arrangementerne gjorde det friskt og sjovt.

Stemningen på selve dagen var rigtig god, og folk var gode til at tage det seriøst, så jeg og andre også fik en rigtig god dag ud af det, og jeg hyggede mig godt.

*Mohsin Aslam, 2.f
på Kongsholm Gymnasium & HF*

Foto: Rune E. Lausen og
Rene Byrskov

På Århus Statsgymnasium

Vi havde egentlig ret lave forventninger til SYNG-arrangementet, men blev glædeligt overrasket over det forholdsvis høje tempo og de gode instruktører.

Det er fedt at mærke så mange menneskers energi og bandets fantastiske groove; hvis det begyndte at blive lidt for ensformigt, så hev bandet det op igen til fest og farver!

At synge helt nye pophits som korarrangementer har også været sjovt og anderledes at prøve. Det har givet det en “interessanthedsindsprøjtning” fordi man kender sangene fra hverdagen.

Så det har været fedt at være med og vi vil helt sikkert gå rundt og synge sangene bagefter!

*Af Kathrine T. Rørsgaard og
Emma Callesen fra Århus Katedralskole*

Foto: Rune E. Lausen og
Rene Byrskov

På Grinsted Gymnasium

Inden man som instruktør skal igang med en dag som SYNG's Operation SYNG, er man altid spændt på hvad det er for nogle mennesker man skal synge med. Især når det er en dag for alle og ikke kun de sangere, der er vant til at synge i kor. Hvad kan de? Hvor meget gider de? Når vi det hele? Det er godt nok mange mennesker – vil man overhovedet kunne få dem til at arbejde sammen?

Det gør det bare endnu sjovere at være med til, når man som Thue (min medinstruktør), og jeg oplevede et godt engagement og god kontakt til sangerne fra allerførste til allersidste tone. Hvor især det sidste er imponerende, når man tænker på, at vi faktisk kun havde to reelle pauser hele dagen, da der var meget at nå. Og vi nåede helt utroligt meget og sangene kom op på et højt musikalsk niveau, hvor det ikke kun var sjovt at lytte til men også at høre på.

Det var fedt at mærke, at selv sangere som ikke er vant til at synge i kor, gav den hele armen og nød at synge sammen med andre. Repertoiret gjorde også sit til, at det blev en god dag, det var en god blanding af forskellige stilarter og arrangementstyper, som gav forskellige udfordringer og gjorde dagen varieret og spændende.

Dagen fik en ekstra dimension af, at man vidste, at der stod 2300 andre sangere rundt omkring i landet og sang præcis den samme musik. Det var med gåsehud på armene, at vi præcis kl. 15.15 startede koncerten med Thomas Helmigs "Livet rækker hånden ud" - for lige præcis sådan føles på sådan en dag. Og man skal bare tage imod!

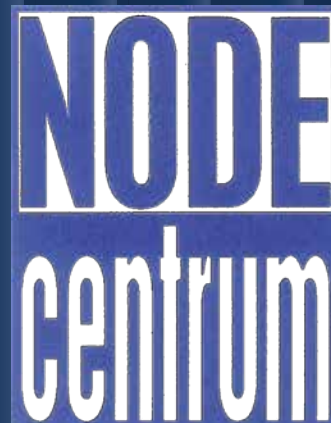
Tine Ohrt, Operation SYNG instruktør

LÆR AT SPILLE

Pris kr. 175,00 (64 sider)

Her er klaverskolen mange begyndere længe har ventet på. Bent Fabricius-Bjerre har sammen med den førende musikpædagog Anne Barfoed skrevet denne let tilgængelige klaverskole for begyndere. Naturligvis er alle de kendte melodier også med i lettere arrangementer.

Mårkærvej 13 · 2630 Taastrup · tlf. 4371 8788
nc@nodecentrum.dk · www.nodecentrum.dk

Køb hæfterne direkte i vores
nyåbnede webshop på
www.nodecentrum.dk

Klaverpædagog Niels Jørgensens nyskabende og visuelle undervisningsmateriale om Brugsklaver. Progressionsmateriale – til undervisning og selvstudie, for unge og studerende. Ingen børnesange – men masser af Rytmiske Klassikere, i flere genrer. Materialet sikrer en hurtig tilegnelse af forskellige anvisninger i ex. rock, pop, jazz, bossa og viser.

BRUGSKLAVET,
Nyt - Nemt & Nørdet
Pris Kr. 200,00

Stickwitu Baby

På Sct. Knuds Gymnasium

Stemningen er forventningsfuld. "Hej", lyder det flere gange mellem elever, der kommer fra samme skole eller mellem elever, der lidt overraskende ser nogen de kender fra en anden skole. Skoene afl. Sct. Knuds Gymnasium har fået en ny flot hal og vi skal passe på gulvet. Musiklærere fra forskellige gymnasier står og snakker om det sidste nye inden for faget og gymnasiet. Den årlige fynske kordag er for mange den eneste gang, man i løbet af skoleåret ser de andre musiklærere – hvis man da ikke ses på et regionalkursus. Nogle er taget med deres kor. Andre er taget med deres musikklasser. "Hvad har I gjort i år?"

I år er kordagen på Sct. Knuds gymnasium. Det går på tur. Musikken har tidligere været alt fra klassisk til rock og jazz. Sct. Knuds har sagt ja tak til et tilbud fra SYNG om at deltage i et projekt i anledningen af sangens år. Musikken ligger denne gang i den mere populære ende og arrangementerne i den lettere ende, så alle elever hurtigt kan være med. Projektet er velforberedt med en CD med indspilning af numrene, et korhæf-

te til lejligheden og klar besked om, hvad der skulle øves på forhånd. "Hvor skal vi være?", spørger en gruppe elever.

Indstuderingen går i gang fra en scene i den ene ende af hallen. Hurtigt får de veloplagte instruktører skabt en god stemning. "De er så dejligt unge og professionelle", siger en elev. Ud over dette viser det sig også hurtigt, at de ikke kun er gode instruktører, men også selv har Star Quality til elevernes store begejstring. Vi når igennem alle sangene uden de store problemer. Senere kommer et velspillende orkester på scenen, som formår at spille uden at overdøve koret. Fjernsynet kommer forbi for at optage, får vi at vide, hvilket er med til at øge koncentrationen. Der bliver dog kun tale om et kort øjeblik, og selve koncerten er kun for en lille forsamling på trappen, da klokken efterhånden er blevet mange. Hvordan det kan løses, kan man overveje til næste gang. Men da vi går hjemad, er alle enige om, at det har været en god dag.

Jesper Thøis Madsen, Musiklærer på Tornbjerg Gymnasium

Midtjysk Pigekor i Italien 2008

Da sommeren endelig i slutningen af juli måned kom til Danmark, rejste Midtjysk Pigekor afsted på sin årlige turné – denne gang skulle koret til Assisi og til Rom. Vi var inviteret af Fransiskanerordenen til at synge både Højmesse og koncert i Basilika di San Francesco i Assisi, hvilket vi var meget beærede over – og glædede os helt vildt til. Vi sang også i kirken hos Santa Chiara Søstrene, der lever afsondret fra den ydre verden for at bruge livet på forbøn for andre, og vi sang på torvet en sen aften for et begejstret publikum! Endelig havde vi fået en aftale i stand om at synge en eftermiddagsmesse i Peterskirken i Rom.

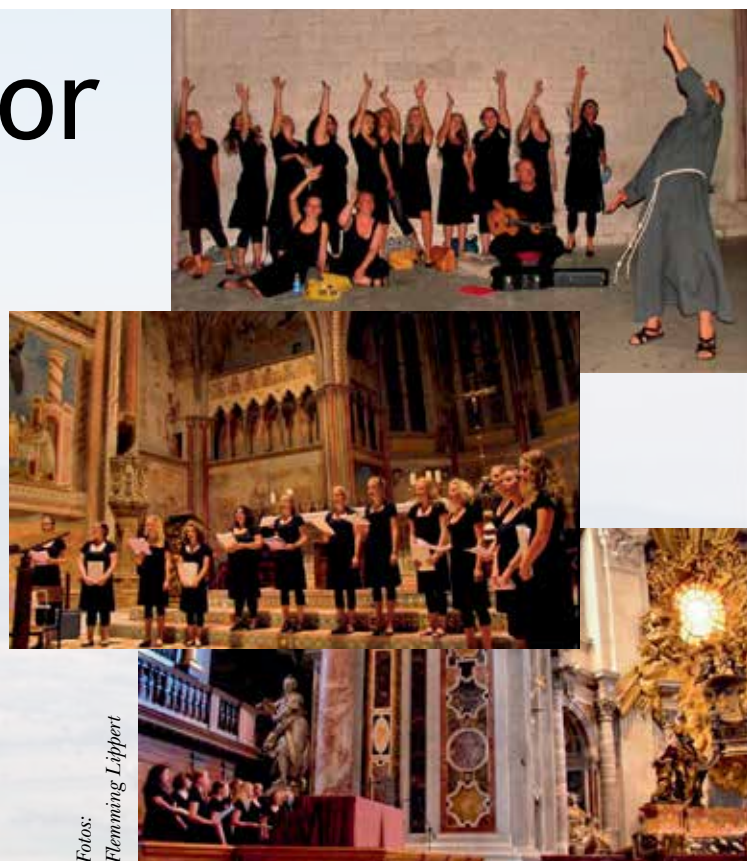
Turene finansieres altid af honorarer fra de mange koncerter, Midtjysk Pigekor synger i Danmark i løbet af året, suppleret op med tilskud fra villige sponsorer – hvoraf vi gerne vil rette en speciel tak til SYNG – Kor 72 U. Alle ved jo, hvor mange ansøgninger om støtte, der skrives – og hvor mange nedslående afslag, man altid får! Det betyder meget for koret at få denne hjælp, og vi håber, vi lever op til at repræsentere Foreningen og Danmark ude omkring.

Et øjebliksbillede fra turen – hele dagbogen kan læses på Mariehøj Kirkes hjemmeside eller se Midtjysk pigekor.dk

Søndag den 2. August – Højmesse i Basilika di San Francesco.

At synge Højmassen i Basilika di San Francesco vil være en af de ting, jeg aldrig glemmer. Det betød noget for os, det her!

Pigerne kunne ikke se det, men der var omkring 1000 mennesker i kirken. Vi stod placeret bag højalteret, under de store vægmalerier af Frans' himmelkroning og af de tre hellige Francis-kanske løfter (fattigdom, kyskhed og lydighed). I samme øjeblik, den lille sprøde klokke lød, satte Ole i med forspillet til davidspsalmen "Herren er min hyrde, mig skal intet fattes." Vores program var passet nøje ind i de enkelte led i messen, og Michael

Fotos:
Flemming Lippert

Bojesens moderne toner i "Gloria" klang skønt i rummet, ligesom modstykket – musikalsk set – Palestrinas "Benedictus" ("velsignet være han, der kommer i Herrens navn"), naturligvis placeret i nadverdelen af messen. Og med guitar under uddelingen Brorsons "Guds igenfødte, nylevende sjæle" – med det internationale, glade "Halleluja" i slutningen af hvert vers. Som afslutning på messen sang koret en amerikansk popsalme – "Let there be peace on earth", og Theodor så en kinesisk nonne synge med!

Der blev udgydt mange tårer i kirken – nogen mener endda, at "alle tød"!

Inger Budde Dusgård.

Paraplyer og parasoller

Af Lau Michelsen

Når dette magasin læses, har den endelige sammenkædning af kor og orkestre fundet sted. Dansk Amatørmusik (DAM) har overtaget rollen som paraply over landsorganisationerne i DAKU og DAMU, og denne entydige organisationsform vil forhåbentlig føre til bedre synlighed og større slagkraft i spillet med de bevillende myndigheder.

For DSF sker der foreløbig ingen ændringer, idet de årlige ansøgninger om støtte til kursusvirksomhed stadig er specifikke for landsforbundene. Der er dog forskellige tiltag undervejs, som har til formål på sigt at mindske antallet af organisationer. Herved bliver det muligt at reducere udgifterne til administration og drift, hvilket Kunstrådet ikke yder tilskud til.

DAM oplever, at der skæres betydeligt i bevillingerne til daglig drift, og det bliver derfor nødvendigt at opkræve et større kontingent hos de tilsluttede landsorganisationer. For DSF bliver det dog ikke noget problem. Vi har en fornuftig økonomi, og vi har i budgettet taget højde for mulige ekstra udgifter.

Næste aktivitet er weekendkursus i Vandel, hvor vi får Erling Kullberg som instruktør. Kurset er det 25. i rækken siden 1985, hvor de nye regler for tilskud trådte i kraft. Erling Kullberg var instruktør den gang i Hadsten, og der skal nok være en del sangere, der husker "Barberen i Sevilla" á la Kings Singers fra det kursus.

Der skal naturligvis øves på fællesnumrene til landsstævnet i Sønderborg, pot-

pourriet over Sommer i Tyrol og I Danmark er jeg født (Rung), men der bliver også tid til at snuse til andre af musikudvalgets kommende udgivelser.

Held og lykke med de mange koncerter i den kommende tid og på gensyn i Vandel den 7. februar.

Week-end-kursus i Vandel

Dansk Sanger-Forbunds week-end-kursus 2009 afholdes lørdag den 7. og søndag den 8. februar 2009 på Vandel Ungdomsskole.

Instruktør Erling Kullberg

På programmet er primært nyere DSF-udgivelser.

Prisen for kurset, indkvartering og fortæring er kr. 300,-

Der udsendes invitation til alle kor. Nærmere oplysninger hos Jørgen Møller, tlf. 7566 5244, e-mail johm@ofir.dk

DSF
LANDSORGANISATIONEN
DANSK SANGER-FORBUND

**CHOIR FESTIVALS
CHOIR TOURS**

www.tmresor.se
www.mwsfestivals.com

Summer songs in **LLORET DE MAR (BARCELONA)**
Culture festival in **KESZTHELY (HUNGARY)**
New York Sings in **NEW YORK**
Advent songs in **BUDAPEST**

BODIL HEISTER

JUL PÅ SLOTTET • SUITE •

Mangler du ideer til din julekoncert?

Så bestil suiten over de kendte melodier fra den populære julekalender.

JUL PÅ SLOTTET

Harmoniorkester/Brass Band
Salonorkester/Skoleorkester
Symfoniorkester

Musik Bodil Heister
Arr. Mogens Andresen

Bestil brochurer hos
Bodil Heister
tlf. 3538 47 58
bheister@post.tele.dk
www.bodilheister.dk

Og de drog vest på ...

Af Jørgen Hagsholm, Viborg Mandskor

Det kan lyde som optakten til en historie om nybyggerne i Canada. Men det er såmænd en stille hyggelig beretning om Viborg Mandskor, som med damer tog en ryste-sammen-tur langt ud mod Vestjylland, hvor kragerne vender og overlader valpladsen til vadefugle og kronvildt, men altså også denne søndag den 14. september til nævnte selskab.

Mandskoret er så heldig at have et medlem, Ole Olesen, som er stærkt involveret i etableringen af Thy Naturreservat, der var et af målene for turen. Og hvilken oplevelse det dog var på en dag, hvor septembers himmel var så blå og skovens dufte var dejligt stærke. Med nævnte guide kunne bussen køre selskabet ad veje, som normalt kun er forbeholdt det vandrende folk.

Efter at have beskuet herlighederne fra et udsigtstårn gik turen videre til Kirsten Kjærs Museum ved Frøstrup, hvor indholdet af den medbragte madpakke så dagens lys, for derefter på kort tid at forsvinde på naturlig vis, hjulpet på vej af et par kolde øller og en skarp. Herefter var man klar til at få et indtryk af stedets spændende atmosfære og kunstnerindens maleriske spændvidde. Kirsten Kjærs Museum rummer mange af hendes egne malerier, men der er udstilling af flere kunstners værker. Stedet som helhed er et refugium for kunstnere, som for små midler kan bo og arbejde dér til fordybelse og inspiration.

Viborg Mandskor følte sig straks inspireret til at give en mini-koncert i den nye koncertsal, som netop er taget i brug. Selv om korets dirigent, Beate Hammer Christensen, var sygmeldt, viste koret at visse indstuderinger hænger så godt fast, at de kan luftes med en passende applaus som belønning. Museet er skønhed og kunst i god forening.

Næste mål var Vejlerne, hvor det rige fugleliv blev studeret, hvorefter korets arrangementschef og turens planlægger, Chris Weiersøe, fik gelejdet bussen

Kunst og naturalier på Kirsten Kjærs Museum

til Slette Strand, hvor familiens sommerhus ligger smukt i læ af klitterne. Her måtte koret så hjælpe ham af med lidt øl og vand, der havde hobet sig op i sommerens løb. September måneds lune temperatur havde imens ændret karakter, og havets kølighed sendte selskabet op til Rønnes Hotel, hvor der ventede et dejligt varmt måltid.

Mens grånende skyer trak ind over landet, kørte bussen med et oplevelsesmættet selskab tilbage til Viborg. I luften stod kun lovord om et arrangement, som tjener de arrangerende parter til stor ros. Korets kasse betalte bussen. Andet var for egen regning, bortset fra dejlige hjemmebagte morgenboller og vaniljekranse. (Tak Jette!)

Det var en god dag, da mandskoret drog vest på og tog damerne med. – Nå ja, det gjorde nybyggerne i Canada for øvrigt også!

Korredlemmer i fugleperspektiv

En festlig genvisit i Moss

Horsens Håndværker- og Industriforenings Sangkor besøgte Norge i september

Af Jørgen Møller, formand for Horsens Håndværker- og Industriforenings Sangkor

I efteråret 2006 besøgte Moss Sangforening Håndværker- og Industriforenings Sangkor i Horsens, hvor vi bl.a. havde en fælles koncert i Vor Frelzers Kirke.

Da Moss Sangforening i år fejrede sit 130-års jubilæum, blev vi inviteret til at deltage. Det var i forvejen blevet aftalt, at vi skulle have en fælles koncert i Moss Kirke, hvor de to fælles numre var Buxtehudes Cantate Domino og Franz Biebls Ave Maria (Angelus Domini). Derudover havde begge kor deres eget program.

Vel ankommet til Moss øvede de to kor sammen på de to fælles numre, som vi fra Håndværker- og Industriforenings Sangkor havde arbejdet med over mange øveaftener hjemme i Horsens. Det lykkedes at få de to kor til at synge sammen, og koncerten faldt – efter manges mening – godt ud.

Moss Sangforening har egentlig sin oprindelse tilbage i 1850, men havde kun en kort levetid, idet det allerede i 1859 gav sin sidste koncert. Imidlertid dukkede koret op igen i både 1860 og 1861, hvor det gav koncert på Norges befrielsesdag 17. maj for derefter ikke yderligere at give lyd fra sig.

I 1878 rekonstrueres koret og har eksisteret lige siden. Det er med udgangspunkt i året 1878, at koret i år har kunnet fejre sit 130-års jubilæum.

Dirigenten Ulla Gade – giver de sidste instrukser til nogle af sangerne, inden koncerten i Moss Kirke.

Formanden for Moss Sangforening – Jarle Aarle – modtager hilsener og gaver fra Horsens, som overbringes af formanden Jørgen Møller.

På det lokale industrimuseum, som vi besøgte i forbindelse med en rundtur i byen, udstilles de ting og sager, som hører til en anden side af korets historie. På en ekstraordinær generalforsamling i februar 1937 blev nemlig ordenen "Den brennende fakkell" indstiftet som en del af koret. Ordensregalier, ordensudkast, diplomer og andet hørende til en loge blev fremskaffet. Man kunne tildeles grader, og ordenens højeste grad var storkorset. Den brennende fakkell har ikke været virksom i mange år; det har dog været på tale at genoptage dens virksomhed, men med mere moderne ritualer. Moss Sangforening fungerer – og har hele tiden fungeret – som enhver andet sangkor.

Det var en stor glæde at synge sammen med det norske kor i Moss Kirke. For os, der var med til at udføre de to værker, skabte det en følelse af fællesskab og samhørighed, som frembragte en dejlig stemning, der forplantede sig til det glade samvær om aftenen. Moss Sangforening havde arrangeret en festmiddag i Odd Fellow Logens lokaler, hvor vore norske sangerbrødre bød på et overdådigt traktement. Der blev naturligvis udbragt mange skåler, der blev holdt taler, og de to kor bidrog til underholdningen på festlig vis.

På turen fra Varberg til Moss gjorde vi holdt ved Marstrand, som mange sikkert husker i forbindelse med Tordenskjolds soldater.

På hjemturen fra Moss besøgte vi det imponerende kompleks af sluser ved Trollhättan; et system, som medvirker til at forbinde søen Vänerne med Kattegat.

I løbet af aftenen gav sangerbrødrene i Moss Sangforening flere gode numre under ledelse af deres dirigent Eli-Anne Enderød.

MOGENS DAHL KONCERTSAL

KONCERTER OG FOREDRAG FORÅR 2009

MAN 26. JAN KAMMERKONCERT · KL. 20.00
OLGA KERN piano

MAN 23. FEB KAMMERKONCERT · KL. 20.00
DEN DANSKE HORNTRIO

SØN 22. MAR KAMMERKONCERT · KL. 20.00
DEN DANSKE BLÆSEROKTET

FRE 24. APR KAMMERKONCERT · KL. 20.00
BORODINKVARTETTEN

TIR 12. MAJ KAMMERKONCERT · KL. 20.00
TRIO CON BRIO COPENHAGEN

PARTOUTKORT til fem kammerkoncerter: kr. 1.000,-
Se billetpriser for de enkelte arrangementer inde i programmet.

TIR 3. FEB FOREDRAG & SANGAFTEN · KL. 20.00
NIELS BOSERUP direktør, fondsbestyrer

MAN 2. MAR FOREDRAG & SANGAFTEN · KL. 20.00
ALLIS HELLELAND museumsdirektør

TIR 31. MAR FOREDRAG & SANGAFTEN · KL. 20.00
JØRN LUND sprogprofessor

MAN 27. APR FOREDRAG & SANGAFTEN · KL. 20.00
KIM BILDSØE LASSEN journalist

PARTOUTKORT til de fire foredrag kr. 400,-
Se billetpriser for de enkelte arrangementer inde i programmet.

BILLETTER købes via www.mogensdahl.dk, på BILLETnet, posthuset eller
i Mogens Dahl Koncertsal

MOGENS DAHL KONCERTSAL

SNORRESGADE 22 · 2300 KØBENHAVN · TLF. 70 23 00 82 · WWW.MOGENSDAHL.DK

~~Afsender
Dansk Amatørmusik
Rosenkrantzgade 31, 3.
8000 Århus C~~

MOGENS DAHL KONCERTSAL

KONCERTER OG FOREDRAG FORÅR 2009

MAN 26. JAN KAMMERKONCERT · KL. 20.00
OLGA KERN piano

MAN 23. FEB KAMMERKONCERT · KL. 20.00
DEN DANSKE HORNTRIO

SØN 22. MAR KAMMERKONCERT · KL. 20.00
DEN DANSKE BLÆSEROKTET

FRE 24. APR KAMMERKONCERT · KL. 20.00
BORODINKVARTETTEN

TIR 12. MAJ KAMMERKONCERT · KL. 20.00
TRIO CON BRIO COPENHAGEN

PARTOUTKORT til fem kammerkoncerter: kr. 1.000,-
Se billetpriser for de enkelte arrangementer inde i programmet.

TIR 3. FEB FOREDRAG & SANGAFTEN · KL. 20.00
NIELS BOSERUP direktør, fondsbestyrer

MAN 2. MAR FOREDRAG & SANGAFTEN · KL. 20.00
ALLIS HELLELAND museumsdirektør

TIR 31. MAR FOREDRAG & SANGAFTEN · KL. 20.00
JØRN LUND sprogprofessor

MAN 27. APR FOREDRAG & SANGAFTEN · KL. 20.00
KIM BILDSØE LASSEN journalist

PARTOUTKORT til de fire foredrag kr. 400,-
Se billetpriser for de enkelte arrangementer inde i programmet.

BILLETTER købes via www.mogensdahl.dk, på BILLETnet, posthuset eller
i Mogens Dahl Koncertsal

MOGENS DAHL KONCERTSAL

SNORRESGADE 22 · 2300 KØBENHAVN · TLF. 70 23 00 82 · WWW.MOGENSDAHL.DK

